

Effekter af COVID-19 pandemien på indbrud i privat beboelse

Peter Kruize og Britta Kyvsgaard
Oktober 2021

Bo trygt!

Effekter af COVID-19 pandemien på indbrud i privat beboelse

Forfattere: ph.d. Peter Kruize og dr.jur. Britta Kyvsgaard
Center for Kriminalitetsanalyse

Det projekt, der beskrives i denne rapport, er finansieret af Bo trygt samarbejdet (omfatter Trygfonden, Realdania, Bolius og Det Kriminalpræventive Råd).

Projektets gennemførelse og resultater er alene forfatterens ansvar. Vurderinger og synspunkter er forfatterens egne og deles ikke nødvendigvis af Bo trygt

Kopiering tilladt med angivelse af kilde.

Oktober 2021

ISBN 978-87-985490-6-2

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING.....	5
1.1 Baggrund.....	5
1.2 Teoretisk baggrund og analysetemaer.....	5
1.3 Definition af 'indbrud i beboelse'	7
1.4 Perioder under pandemien	9
1.5 Datagrundlag.....	10
1.6 Analysemetode.....	11
2. FORSKNING I INDBRUD OG PANDEMIENS BETYDNING FOR KRIMINALITET	13
2.1 Dansk forskning i indbrud i beboelse (situationen inden pandemien).....	13
2.2 Forskning i pandemiens betydning for kriminalitetens omfang	14
2.2.1 Danmark.....	14
2.2.2 Nordiske lande samt Holland.....	15
2.2.3 Andre lande.....	19
3. UDVIKLINGEN I INDBRUD OG INDBRUDSTYPE SAMT FORSKYDNING I KRIMINALITETENS ART FØR OG UNDER PANDEMIEN.....	20
3.1 Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse.....	20
3.2 Boligtype.....	23
3.3 Forsøg på indbrud	24
3.4 Forskydning eller vækst i andre former for indbrud.....	24
3.4.1 Indbrud i erhvervsejendomme og institutioner	25
3.4.2 Indbrud i fritids- og kolonihavehus.....	26
3.4.3 Indbrud i garage og udhus samt kælder-, lofts- og pulterrum.....	27
3.4.4 Forskydning til andre former for kriminalitet.....	28
4. SPECIFIKKE ÆNDRINGER VED INDBRUD I BEBOELSE UNDER PANDEMIEN	30
4.1 Geografisk fordeling (hvor)	30
4.2 Tidslig fordeling (hvornår).....	33
4.3 Fremgangsmåde (hvordan)	38

4.4 Indbrudstyre (hvem)	39
4.5 Udbytte (hvad)	42
5. OPSAMLING OG DISKUSSION	45
5.1 Analyseresultater.....	45
5.2 Tolkning af resultater	47
5.3 Perspektivering.....	50
LITTERATURLISTE	52
BILAG 1. INDBRUDSRISIKOEN PR KOMMUNE I DE ENKELTE POLITIKREDSE	55

1 Indledning

1.1 Baggrund

I coronaens tid har meget været anderledes. Mange har arbejdet hjemme. Skoler og daginstitutioner har holdt lukket. Restauranter har kun kunnet tilbyde take-away. Barer, diskoteker og andre forlystelsessteder har været lukket. Koncerter, sportsbegivenheder og andre større arrangementer har været aflyst. Fly har stået stille, og grænser været lukkede.

Livet har således for en meget stor del af befolkningen været radikalt forandret, idet det har været koncentreret i og omkring hjemmet og sammen med kun de allernærmeste. Få har kunnet rejse ud af landet, ligesom få har kunnet komme ind i landet.

Denne helt unikke situation, som pandemien har skabt, kan siges at udgøre et naturligt eksperiment, der giver os mulighed for at undersøge forhold, det ellers ikke ville være muligt at undersøge. I denne undersøgelse er fokus på risikoen for at blive udsat for indbrud i eget hjem. Vi ved, at denne form for kriminalitet er mindsket i coronaens tid. Men hvorfor nu det? I denne undersøgelse vil vi grave dybere i data og oplysninger om indbrud for dermed at forsøge at pege på mønstre og forhold, der kan gøre os klogere på, hvordan vi forebygger indbrud i fremtiden.

1.2 Teoretisk baggrund og analysetemaer

Forklaringerne på ændringer i risikoen for indbrud tager typisk udgangspunkt i rutineaktivitetsteori (Cohen & Felson, 1979). Ifølge denne teori vil en kriminel handling kun forekomme, hvis tre forhold er til stede samtidigt og på samme sted: Der skal være en motiveret gerningsperson, et egnet mål for kriminaliteten og et fravær af kapable vogtere. Hvis bare én af de tre faktorer mangler i situationen, vil kriminalitet ikke forekomme.

For disse forhold kan det hævdes, at der under pandemien næppe er sket forandringer med hensyn til egnede mål for indbrud. Vedrørende omfanget af motiverede gerningspersoner, så må grænselukninger antages at have betydet, at der i en periode har været færre (omrejsende) udenlandske kriminelle, hvilket kan have influeret på nedgangen i omfanget af indbrud. Endvidere må der antages, at der med hensyn til den tredje forudsætning – tilstedeværelsen af kapable vogtere – er sket betydelige forandringer under nedlukningerne. Mange har således opholdt sig i deres hjem hele eller en stor del af døgnet, og generelt har der været flere til stede i beboelseskvartererne i dagtimerne, end tilfældet var inden pandemien. Så ifølge denne teori kan der være grund til at forvente færre

indbrudstyverier i private beboelser i perioder med nedlukning af arbejdspladser, skoler, cafeer mm. samt grænser.

Under nedlukningen har mange opholdt sig i deres sommerhus i stedet for i deres helårsbolig. Det må forventes at have mindsket risikoen for indbrud i sommerhuse, idet der har været liv – og dermed øget kontrol og overvågning – i sommerhusområderne i perioder, hvor der almindeligvis har været stille og tomt og frit frem for indbrud. Denne ændring i opholdssted kan dog næppe forventes at have bevirket, at der til gengæld er begået flere indbrud i sommerhusbeboernes tomme lejligheder og huse, idet der givetvis fortsat har været mere liv end sædvanligt, dvs. inden nedlukninger under pandemien, i beboelsesområderne i dagtimerne.

En teori vedrørende den potentielle gerningspersons handlen i en given situation kan muligvis også være med til at forklare forandringer i omfanget af indbrud. Teorien om den subjektivt forventede nytte af en lovovertrædelse (*the subjective expected utility (SEU)*, Farrington, 1979) siger, at i en usikker situation er beslutningen om, hvad man skal vælge at gøre, baseret på dels forventet nytte/udbytte af den kriminelle handling, dels omkostninger herved for den handlende og endelig den vurderede sandsynligheder for disse hændelser/forhold.

På baggrund af denne teori vil man forvente færre indbrud som indirekte følge af, at nattelivet har været helt eller delvist nedlukket under pandemien. Indbrud, der kan forekomme i forlængelse af en bytur, fordi den potentielle indbrudstyv efter indtagelse af alkohol eller stoffer er overmodig og ser mere let på risikoen ved den kriminelle handling, må således forventes at være mindsket.

Det kan også være relevant at pege på *Situational Action Theory (SAT)* (Wikström, 2004; Wikström et al., 2012), der fokuserer på unge lovovertrædere og på sammenhængen mellem livsstil og omgivelser. Ifølge teorien opstår kriminalitet, når et individ med tilbøjelighed til at begå kriminalitet interagerer med kriminogene omgivelser og en kriminogen situation. Kriminogene omgivelser er nogle med ringe sammenhængskraft, såsom bycentre og lokale butikcentre, hvor unge hænger ud uden voksenkontrol og er engageret i ustrukturerede fritidsaktiviteter, og den kriminogene situation kan opstå i forbindelse med indtagelse af rusmidler. Muligheden for denne form for aktiviteter har været minimeret under restriktionerne affødt af pandemien, hvilket også kan have haft en betydning for nedgangen i indbrud.

Men ikke kun situationen omkring selv indbruddet har betydning for risikoen herfor. De fleste indbrud har et efterspil, idet det langt fra altid er tilfældet, at indbrudstyven selv beholder udbyttet fra et indbrud. Hvis udbyttet ikke er kontanter, vil tyven almindeligvis søge at sælge udbyttet til enten private kunder eller til en professionel hæler. Såfremt efterspørgslen efter stjalne varer og/eller mulighederne for at afsætte disse varer aftager, vil også det influere på omfanget af indbrud.

Der er ikke særskilt teori om hæleri, men der er udformet forskellige typologier for modtagerne af hælervarer (Harris, Hale & Uglow 2003). I relation til forebyggelse fremhæves gerne *market reduction approach (MRA)*, udarbejdet af Sutton (1998). MRA er på mange måder en parallel til rutine-

aktivitetsteorien (Sutton, Hodgkinson & Levi, 2008), idet det er de samme elementer, der fokuseres på og søges reguleret med henblik på at opnå en præventiv effekt. Det gælder såvel hæleren som køberen af stjalne varer. Således antages, som nævnt, også selve efterspørgslen efter stjalne effekter at motivere til tyveri.

I en analyse af det danske hælermarked (Kruize, 2020b) peges der på tre distributionskanaler: digitale salgskanaler, fysiske kanaler og afsætning til udlandet. Der forventes, at nedlukningen forstyrrer alle tre kanaler. Ved brug af digitale og fysiske salgskanaler findes overdragelsen af varen ofte fysisk sted, men på grund af pandemien og smitterisikoen kan potentielle købere (og måske også sælgere) være mindre tilbøjelige til at deltage i sådan en vareoverdragelse. Dertil kommer, at de genbrugsbutikker, guldsmede og andre forretningsindehavere, der måtte aftage stjalne effekter, har været lukket, hvilket i sig selv mindsker efterspørgslen og dermed indirekte tyveri. Endvidere har eksport af stjalne varer til udlandet under pandemien utvivlsomt været besværliggjort på grund af øget grænsekontrol.

Ud over at påvirke omfanget af indbrud kan nedlukninger mv. også tænke sig at have medført en *forskydning* i, hvilken type indbrud der bliver begået. Mens der, som antaget, indirekte kan tales om større bevogtning af private beboelser og beboelsesområder, har industriområder, kontorbygninger, forretninger mv. omvendt ligget mere øde og ubevogtede hen, eftersom mange medarbejdere har været hjemsendt og forretninger lukket. Dette kan indebære, at gerningsmanden vælger at begå indbrud i en forretning i stedet for i en bolig, således at denne form for indbrud stiger.

Også dette spørgsmål vil blive belyst i undersøgelsen. Det samme vil spørgsmålet om andre variationer i udviklingen af indbrud, såsom den geografiske og tidslige fordeling af indbrud samt ændringer i karakteristika ved de sigtede fra før til under pandemien. Formålet med undersøgelsen er som nævnt ikke alene at beskrive faldet i omfanget af indbrud i beboelse, men også på baggrund af øvrige forandringer søge at udtrække mulig kriminalitetsforebyggende læring af tiden med pandemien og dens følger.

De danske resultater vil endelig også blive sammenlignet med udviklingen i indbrud i de øvrige nordiske lande samt i Holland. Især vil en sammenligning med Sverige, der i betydeligt mindre grad end Danmark har haft lukket ned for indkøb, restauranter mv., være af interesse. Dette vil kunne sætte de danske resultater i perspektiv.

1.3 Definition af 'indbrud i beboelse'

Frem til 2018 var indbrud ikke særskilt defineret i den danske straffelov, men henhørte under den almene tyveriparagraf (§ 276). I 2018 blev der indført en særlig paragraf for indbrud, § 279a, der fastslår, at indbrud skal forstås som 'uberettiget' adgang til fremmed hus med henblik på at stjæle fra huset. Lovændringen blev gennemført med henblik på at inkludere de situationer, hvor en person skaffer sig adgang til fremmed hus uden at bryde ind (uhindret adgang), som tidligere blev anset for simpelt tyveri.

Politiet arbejder med 59 gerningskoder for indbrud. De fleste af gerningskoderne angår indbrud i forskellige typer forretninger, kontorer mv. Den afgrænsning af indbrud i beboelser, der anvendes i denne undersøgelse, svarer til den, Danmarks Statistik anvender. Denne omfatter følgende fire gerningskoder:¹

- Indbrud i villa og lignende
- Indbrud i landejendom
- Indbrud i lejlighed
- Indbrud i værelse

Danmarks Statistik anvender to andre indbrudskategorier: indbrud i forretning, virksomhed mv. og indbrud i ubeboede bebyggelser. Sidstnævnte kategori omfatter indbrud i fritidshus og kolonihavehus, men også indbrud i garage, udhus og kælder-, lofts- og pulterrum. Indbrud i en garage, kælder eller loft er som udgangspunkt selvstændige forbrydelser og tæller dermed ikke med som indbrud i beboelse. Dette gælder dog ikke altid, idet indbrud i disse rum registreres som indbrud i beboelse, såfremt rummene er tilgængelige gennem husets beboelsesafdeling. Det betyder, at hvis en gerningsmand i forbindelse med indbrud i en villa også har bevæget sig ned i kælderen, rubriceres det kun som indbrud i villa. Ved indbrud i en lejlighed på f.eks. 1. sal og efterfølgende i lejlighedens kælderrum er der derimod tale om to selvstændige forhold: indbrud i lejlighed og indbrud i kælder. Ved fast beboelse i fritidshus (dvs. at indehaveren eller andre har folkeregisteradresse der) betragtes fritidshuset som en bolig, og indbrud registreres i sådanne tilfælde som indbrud i beboelse.

Den offentliggjorte anmeldelsesstatistik viser omfanget af registrerede kriminelle forhold. Et forhold tæller også med i statistikken, hvis der alene er tale om et forsøg. Der er tale om et indbruds-forsøg, hvis der er tegn på, at nogen har prøvet at bryde ind, men ikke har haft held dertil. F.eks. i tilfælde hvor der findes spor fra et brækjern på dørlister. I praksis er det dog ikke altid lige let at fastslå, om der er tale om hærværk eller et regulært indbrudsforsøg. Hvordan betegnes f.eks. sten-kast mod et vindue? Et andet spørgsmål er, hvordan forholdet registreres, når gerningsmanden er brudt ind, men ikke har stjålet noget. Tyven kan måske være blevet forstyrret eller har ikke fundet det, han kom efter. I sådanne sager bliver forholdet ikke registreret som forsøg på indbrud, men som et fuldbyrdet indbrud med tilføjelsen ”uden udbytte”. Ofte er det dog i første omgang uklart, om tyven har fået noget med sig. Af anmeldelsesrapporten kan det fremgå, at et eventuelt udbytte er ukendt, men at det efterfølgende kan oplyses til politiet. Af de offentliggjorte statistikker kan man ikke se, hvor stor en del af anmeldelserne der angår forsøg. Det kan derimod godt lade sig gøre i det datasæt, vi har modtaget fra Rigspolitiet.

---

¹ Politiet regner også indbrud i skib/båd (fast bemandede), nybygning/prøvehus og skib/båd (lystbåde) med i indbrud i beboelse. Der er forholdsvis få anmeldelser af disse tre former for indbrud (ca. 300 anmeldelser for indbrud i nybygning/prøvehus og lidt over 100 anmeldelser for indbrud i skib/båd). Vi har derfor valgt ikke at inkludere disse former for indbrud i analyserne af indbrud i beboelse.

1.4 Perioder under pandemien

Onsdag d. 11. marts 2020 var en skelsættende dag. Der blev holdt [pressemøde](#) i Statsministeriet om spredningen af COVID-19, og startskuddet for nedlukningen af Danmark blev dermed givet. Det gjaldt bl.a. skoler, forretninger og restauranter mv. samt hjemsendelse af medarbejdere. Nedlukningen skete med kort varsel. Restriktionerne skulle i første omgang gælde for 14 dage.

I løbet af foråret 2020 forekom der imidlertid også genåbninger i flere faser. Den [første fase](#) rettede sig mod dagtilbud og grundskole og startede efter påsken (d. 14. april 2020). Kort efter (d. 20. april 2020) [udvidedes](#) denne første fase af genåbningen, idet der også blev åbnet for liberale erhverv og domstole.

Genåbningens [anden fase](#) daterer sig til d.18. maj 2020. I denne fase genåbnedes detailhandel, restauranter, caféer, kulturlivet, idræts- og foreningsliv m.v. Også denne fase blev hurtigt efterfulgt med en [udvidelse](#) af genåbningsplanen.

Med hensyn til internationale trafik blev den danske grænse lukket for turister d. 14. marts 2020, mens grænsen forblev åben for transport af varer og for folk med et anerkendt formål. [D. 15. juni](#) åbnedes der op for norske, islandske og tyske turister, mens øvrige EU-turister kunne komme til Danmark igen fra [d. 27. juni 2020](#).

Efter en sommer med forholdsvis få smittede var der frygt for den anden coronabølge i efteråret 2020. For at være på forkant hermed indførtes [lokale restriktioner](#), alt efter smittetrykket i området, og fra d. 19. september begrænsedes åbningstider for barer, caféer til kl. 22 i hele landet. Den mest markante lokale nedlukning var fra d. 5. november til d. 23. november 2020 i [Nordjylland](#). Her blev kommunegrænser, restauranter, skoler mv. lukket i syv kommuner: Hjørring, Jammerbugt, Frederikshavn, Thisted, Brønderslev, Vesthimmerland og Læsø.

Lige op til julen 2020 steg smittetrykket og antal indlagte imidlertid så markant, at en [generel nedlukning](#) igen indførtes. Det skete fra d. 21. december 2020. I første omgang skulle denne nedlukning vare til efter nytår, men det blev først i slutningen af marts 2021, at en [genåbning](#) – igen i faser – startede.

Det er ikke muligt i denne undersøgelse at vurdere betydningen af og tage højde for hvert eneste aspekt af nedlukningerne og genåbningerne. Selve undersøgelsesperioden omfatter et år, der løber fra den første nedlukning, dvs. d. 18. marts 2020, og slutter d. 17. marts 2021. I rapporten kaldes dette år for COVID-19-året eller pandemiåret. De to forudgående år, dvs. fra 18. marts 2018 til d. 17. marts 2019 og fra 18. marts 2019 til d. 17. marts 2020, inddrages i analysen, således at forandringer i pandemiåret sammenholdes med de ændringer, der måtte være sket de foregående to år med henblik på at kunne vurdere effekten af nedlukninger og restriktioner under pandemien.

COVID-19-året bliver for det meste del op i tre perioder:

- 18. marts 2020 – 17. maj 2020: Første nedlukning.
- 18. maj 2020 – 20. december 2020: Delvis genåbning/nedlukning.
- 21. december 2020 – 17. marts 2021: Anden nedlukning.

Den delvise genåbning/nedlukningsperiode er i enkelte analyser delt op i tre faser:

- 18. maj 2020 – 26. juni 2020: Perioden hvor nogle af restriktionerne er lempet, men hvor grænserne stadig var lukket for dem uden et anerkendt formål.
- 27. juni 2020 – 18. september 2020: Perioden med meget få restriktioner. Natklubber var stadig lukket i denne periode, og store festivaler var ikke tilladt, men ellers fungerede det meste, som det gjorde inden pandemien. Undtagelsen var dog hjemmearbejde. Selv om flere kunne komme på deres arbejdsplads, var der stadig et betydeligt antal (offentligt) ansatte, der arbejdede helt eller delvis hjemmefra.
- 19. september 2020 – 20. december 2020: Perioden, hvori der igen blev indført nogle restriktioner for at afværge eller forsinke den anden COVID-19-bølge. Åbningstider for restauranter og barer blev igen sat til kl. 22, og der blev indført lokale nedlukninger. Som nævnt ramte en omfattende nedlukning syv nordjyske kommuner i november 2020.

1.5 Datagrundlag

Fra Rigspolitiet er der indhentet oplysninger om anmeldelser, sigtede og søgenøgler. Disse oplysninger angår i alle tilfælde perioden fra 1. januar 2018 frem til og med d. 31. maj 2021. Som nævnt ovenfor, hviler analyserne hovedsageligt på data for tre perioder, nemlig fra d. 18. marts til d. 17. marts i henholdsvis 2018/19, 2019/20 og 2020/21, således at oplysninger hele det første COVID-19-år kan sammenlignes med de to forudgående år til sammenligning.

Anmeldelsesdata indeholder oplysninger om:

- Journalnummer
- Arten af indbrud (gerningskoder)
- Anmeldelses- og gerningstidspunktet. Når det præcise gerningstidspunkt ikke kendes, hvilket det sjældent gør, angives i stedet et tidsrum, inden for hvilket indbruddet har fundet sted²
- Gerningssted (politikreds, kommune, postnummer, adresse)
- Antal sigtede
- Tekstfelt, der kan indeholde oplysninger om arten af tyvekoster samt modus operandi

Data om sigtede indeholder oplysninger om:

- Anmeldte indbrud i beboelse (journalnummer, gerningskode, gerningssted)
- Sigtede for (gerningskode) og sigtelsesdato

---

² Beregningsmetoden i forbindelse med gerningstidspunktet er nærmere beskrevet i det følgende.

- Alder og køn
- Nationalitet
- Tilhørsforhold til Danmark (fastboende, asylansøger, turist mv.)³

Der kan blive sigtet flere personer i samme sag, ligesom en person kan blive sigtet for flere indbrud i beboelse. Det er sigtelser, der er vor analyseenhed, hvilket indebærer, at samme person kan indgå flere gange i analyserne.

Søgenøgledata indeholder oplysninger om:

- Anmeldelse (løbenummer, journalnummer, gerningskode, gerningssted)
- Fremgangsmåde
- Koster

En søgenøgle består af maks. tre niveauer (A, B og C) og en standardbeskrivelse. Søgenøgler bliver oprettet i forbindelse med en anmeldelse. Det er ikke obligatorisk at udfylde søgenøgler. Der kan tilknyttes flere søgenøgler til en anmeldelse. Datasættet indeholder alle søgenøgler, der er knyttet til sagen.

De fleste analyser er baseret på politiets data (POLSAS-data). Oplysninger fra Danmarks Statistik (kriminalstatistik og kommunedata), Forsikring & Pension (udbetalte erstatninger ved indbrud i beboelse) og Google (mobilitetsdata) er brugt til supplerende analyser.

1.6 Analysemetode

Spørgsmålet er, hvorledes det kontrafaktiske spørgsmål – hvordan ville antallet af indbrud i beboelse have udviklet sig, såfremt pandemien ikke var indtruffet? – kan besvares. Såfremt udviklingen i omfanget af indbrud havde været helt jævn over mange af de foregående år, ville det være en ret enkel sag, idet man da med rimelig sikkerhed kunne antage, at omfanget indbrud ville have fulgt den hidtidige trend, hvis pandemien ikke var indtruffet. Sådan forholder det sig imidlertid ikke.

Som det fremgår af kapitel 3, har der været kraftige fluktuationer i omfanget af anmeldte indbrud i beboelse de seneste 15 år, så det er ikke muligt at fastsætte et forventet antal indbrud på baggrund af den længerevarende trend. Vi har valgt i stedet at se på udviklingen siden 2018 og fremskrive den

---

³ Politiet registrerer sigtedes [nationale tilhørsforhold](#). Der skelnes mellem følgende syv kategorier: danske statsborgere, født i Grønland, født på Færøerne, fastboende udlændinge, asylansøgere, illegale indvandrere og turister. Kategorien asylansøgere omfatter udlændinge med verserende sager efter udlændingelovens § 9; udlændinge med afsluttede asylsager. Illegale indvandrere omfatter udlændinge med ulovligt ophold; uden opholdstilladelse; visumpligtige uden visum; visumfri efter tre måneder; uden processuelt ophold. Kategorien turister omfatter turister eller andre udlændinge med ophold efter visumregler; visumpligtige udlændinge med visum; udlændinge med udvidet besøgsophold.

som den forventede udvikling. Når vi ikke går længere tilbage i tiden, skyldes det, at den faldende tendens i antallet af anmeldte indbrud i beboelse, der har været siden 2009, ikke er jævn, men er større i 2019 end i de foregående år. Ved at tage udgangspunkt i udviklingen fra 2018 til 2019 sikrer vi os, at vi ikke overestimerer betydningen af pandemien, men antagelig i højere grad risikerer at underestimere dens betydning for kriminalitetsudviklingen.

Helt konkret er der set på, hvordan omfanget af indbrud år for år har udviklet sig siden 18. marts 2018. I året fra 18. marts 2018 til 17. marts 2019 og til året fra 18. marts 2019 til 17. marts 2020 er antallet af anmeldte indbrud i beboelse mindsket med 18 pct. Analysemetoden indebærer, at det antages, at et tilsvarende fald ville være sket det efterfølgende år. Såfremt faldet er større, tilskrives forskellen forholdene under pandemien.

Generelt er meget store forandringer i omfanget af anmeldte forbrydelser sjældne og vil – ved nærmere eftersyn – ofte vise sig at bero på registreringsændringer, ændringer i anmeldelsestilbøjelighed eller lignende. Der kan – især når det drejer sig om lokale forandringer – også være tale om en kortvarig trend, hvorefter niveauet vil vende tilbage til det sædvanlige: det der kaldes *regression to the mean*. Som nævnt var faldet i antallet af anmeldte indbrud i beboelse på 18 pct. fra perioden to år før pandemien til perioden et år før. Dette er en historisk stor reduktion, som næppe kunne forventes at fortsætte i samme takt. Derfor må resultaterne af de følgende analyser snarere antages at underestimere end at overestimere pandemiens betydning for omfanget af indbrud i beboelse.

2 Forskning i indbrud og pandemiens betydning for kriminalitet

2.1 Dansk forskning i indbrud i beboelse (situationen inden pandemien)

Sorensen har udarbejdet flere analyser af boligindbrud i Danmark: reviktimisering af ofre for boligindbrud (2004a); tidsmæssige mønstre ved boligindbrud (2004b); afstanden mellem indbrudstyvens hjem og gerningsstedet (2005); samt en analyse af den markante stigning i antallet af indbrud i beboelse i Danmark i årene 2008/09 (2011). I sidstnævnte undersøgelse ser Sorensen nærmere på registreringspraksis, socioøkonomiske omstændigheder, tyvenes professionalisme, omfanget af omrejsende kriminelle og politireformen som mulige forklaringer på den stejle stigning. Hans konklusion er, at hovedårsagerne er dels det øgede antal omrejsende kriminelle og dels politireformen, men at også andre, ikke undersøgte faktorer formentlig spiller en rolle.

På vegne af Det Kriminalpræventive Råd er der gennemført en undersøgelse af indbrudstyveriers geografiske og tidsmæssige mønstre (Friis, Skov-Petersen & Liebst, 2019). Undersøgelsen er baseret på oplysninger om indbrud i beboelser fra primært 2016-2017. I undersøgelsen påvises bl.a., at de tidsmæssige mønstre for indbrud i villaer afviger fra det, der ses for indbrud i lejligheder: I førstnævnte tilfælde er risikoen størst sidst på eftermiddagen og i weekender, mens det i sidstnævnte er om formiddagen og om fredagen. Undersøgelsen viser endvidere, at risikoen for indbrud er relativ stor, når husstandsindkomsten er høj, når boligen er placeret nær en større vej, og når boligkæthedden er stor.

En kvalitativ interviewundersøgelse med 20 indbrudstyre (NIRAS, 2014) giver et indblik i de kriminelles motiver og adfærd (arbejdsmetoder). Det viser sig, at villaer er deres foretrukne mål; risikoen for at blive opdaget ved indbrud i villaer vurderes til at være mindre end ved indbrud i lejligheder, rækkehuse og tofamiliehuse, fordi der er større afstand til naboer. Boligen udvælges efter tilgængelighed og tegn på liv og værdier. Det er især vigtigt, at omgivelserne dækker godt for indbruddet: Høje træer, hække og stakitter giver indbrudstyven arbejdsro. Sikring ser derimod ud til at have en (meget) begrænset effekt.

Offerundersøgelsen (Pedersen, Kyvsgaard & Balvig, 2020) viser bl.a., at personer, der ofte er ude om aftenen, hyppigere end andre er udsat for indbrud, hvilket er i overensstemmelse med forventningerne, jf. ovennævnte rutineaktivitetsteori. Undersøgelsen viser også, at en meget stor del af indbrudstyverierne anmeldes til politiet, nemlig 90 pct. af de indbrud, hvor der er stjålet noget i boligen, og 60 pct. af dem, hvor der ikke er et udbytte af indbruddet. Den viser endvidere en klar stigende anmeldelsestendens med øget værdi af det stjalne. Er der stjålet for mindst 10.000 kr., er an-

meldelsesprocenten på 98. Det betyder, at politiets statistikker over anmeldte indbrud giver et ganske sikkert billede af de faktiske forhold, herunder ikke mindst i tilfælde af, at det stjalne har lidt større værdi.

Balvig (2017) beskriver udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse over en længere periode. Hvad angår stigningen i 1960'erne og 1970'erne, nævner Balvig, at indbrudsrisikoen vokser i denne periode som følge af, at boliger oftere står mennesketomme hen. Årsagen er mindre familier, gifte kvinders øgede erhvervsfrekvens og institutionaliseringen af børn og unge. Balvig påviser også en bemærkelsesværdig udvikling i indbrudsrisikoen for villaer og lejligheder siden 1980'erne. I 1980'erne var lejligheder mere udsatte for indbrud end villaer, men siden da er billedet vendt. Balvig påpeger, "at det stærke fald, der de sidste 25-30 år er sket i risikoen for at blive udsat for indbrudstyveri i en lejlighed, må formentlig især tilskrives den øgede udbredelse af aflåste ydre gadedøre, som er standard i alt nybyggeri, men som også i stigende grad er blevet gennemført i ældre byggeri." (2017, s. 34). Balvig peger også på en mulig sammenhæng mellem fluktuationer i omfanget af indbrud i beboelser og finansielle kriser (højere arbejdsløshed, flere konkurser og tvangsauktioner, negative forbrugerforventninger) og stigende priser på guld og sølv.

Kruize og Sorensen (2017) påpeger i deres komparative analyse af indbrudsniveauet i Danmark, Tyskland, Sverige, Holland og England/Wales, at den danske indbrudsrate for lejligheder ikke afviger fra de øvrige lande, og at København ikke skiller sig ud fra de andre storbyregioner. Disse resultater går formentlig hånd i hånd, idet der i storbyområder findes der forholdsvis mange lejligheder. Det høje danske indbrudsniveau kan dermed tilskrives indbrud i huse uden for storbyområderne. I Danmark er der relativt mange enfamiliehuse (parcelhuse), og de er mere i risiko for at blive udsat for indbrud end rækkehuse. Analysen anviser ikke nye veje med hensyn til forebyggelse af indbrud, men peger på tre velkendte spor: indbrudssikring, overvågning og opdagelsesrisiko.

2.2 Forskning i pandemiens betydning for kriminalitetens omfang

2.2.1 Danmark

Den første danske analyse af kriminalitetsudviklingen under pandemien angår alene nedlukningen fra d. 13. marts til d. 20. april 2020 (Mannov, Østergaard og Minke, 2020). Analysen omfatter seks kriminalitetsarter, herunder indbrud i beboelser og erhverv. Undersøgelsen finder bl.a., at indbrud i private beboelser er mindsket med 41 pct. i den undersøgte periode, hvilket først og fremmest forklares med det omfattende hjemmearbejde, der var i perioden.

Den årlige danske offerundersøgelse afspejler også mulige ændringer i kriminalitetens omfang under pandemien. Det skal dog understreges, at offerundersøgelsen ikke kan oplyse om det præcise gerningstidspunkt, idet den er baseret på månedlige undersøgelser af udsathed for forskellige former for kriminalitet inden for de seneste 12 måneder. Så undersøgelsen fra 2020 omfatter også personer, der har været ofre i 2019. Undersøgelsen fra 2020 antyder alligevel en mulig kriminalitetsdæmpende effekt af pandemien, idet der er en signifikant mindre andel af de adspurgte i 2020 end i 2019,

der har været udsat for såvel indbrud i deres bolig som tyveri generelt (Pedersen, Okholm & Balvig, 2021). Offerundersøgelsen viser endvidere et fald i andelen, der er meget eller en del bekymret for kriminalitet.

Der er også gennemført en dansk undersøgelse af restriktionernes betydning for vold i nattelivet (Ejrnæs et al., 2021). Undersøgelsen viser, at nedlukningen af nattelivet har haft en meget stor effekt på omfanget af registrerede voldsepisoder i netop nattelivsområderne. I måneden efter den første nedlukning ses således et fald på omkring 90 pct. i antal registrerede voldstilfælde sammenlignet med tilsvarende periode året forinden, mens effekten er lidt mindre i de perioder, hvor nedlukningen af nattelivet ikke var total. Der ses ikke tegn på forskydning.

2.2.2 Nordiske lande samt Holland

Det bemærkes, at afgrænsningen af indbrud i beboelse i Danmark og i de andre lande, der her sammenlignes med, ikke nødvendigvis er den samme. Den fælleseuropæiske kriminalstatistik, *European Sourcebook*, oplyser om anmeldte forbrydelser i forskellige kategorier, der så vidt muligt dækker over samme handlinger. De enkelte lande er således anmodet om at oplyse om anmeldelser vedrørende forbrydelser, der er defineret på helt samme måde. Ifølge denne statistik (Aebi et al., 2021, s. 33) er der imidlertid overordentligt store forskelle mellem ikke mindst omfanget af anmeldte indbrud i beboelser i de enkelte lande. Danmark er absolut europæisk topscorer, mens antallet af indbrud i beboelser i Finland ligger på ca. en syvendedel af det danske. I Norge er antallet af det, der svarer til indbrud i beboelse, jf. nedenfor, på under en tiendedel af det danske, mens dette antal i Sverige er på ca. det halve af det danske. De hollandske anmeldelsestal for indbrud er på omkring to tredjedele af de danske. Disse meget store variationer mellem lande, der på mange måder ligner hinanden, kan tyde på, at det ikke rigtigt er lykkedes at lave en fuldt sammenlignelig europæisk statistik. Det indebærer dog ikke nødvendigvis, at de sammenligninger af *udviklingstendenser*, der omtales i det følgende, ikke giver et retvisende billede af situationen.

Sverige

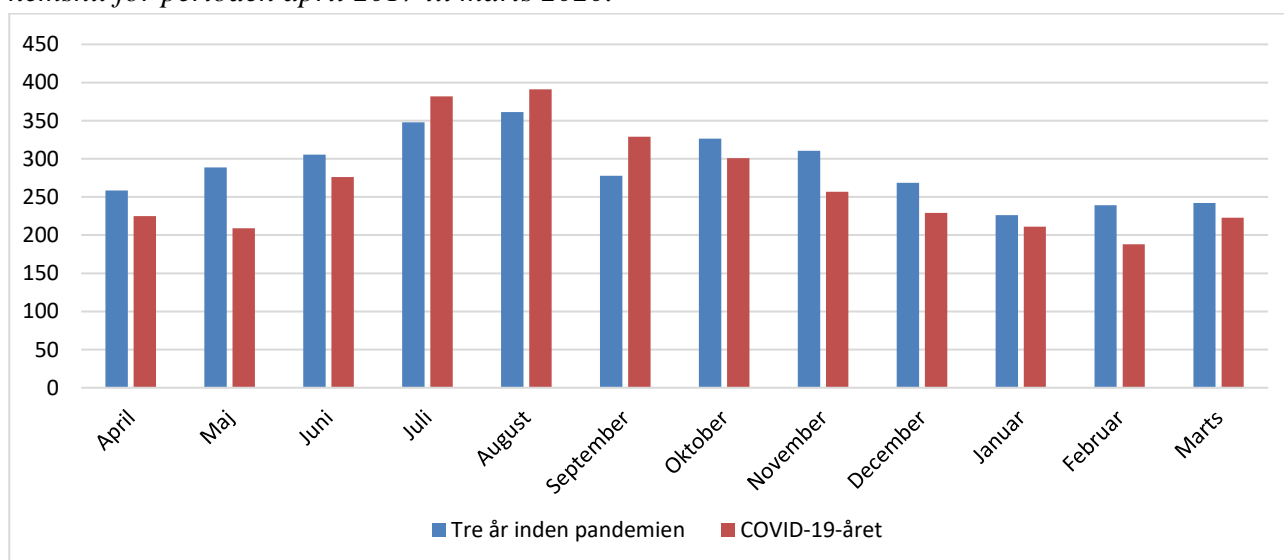
En gruppe forskere har undersøgt udviklingen i forskellige former for kriminalitet i 27 byer fra sammenlagt 23 lande (Nivette et al., 2021). Der er gennemført en tidsserieanalyse vedrørende registreret kriminalitet i primært hovedstæderne i de første 100 dage efter nedlukningen i de enkelte lande i forhold til en periode forud for nedlukningen. Analysen omfatter seks kriminalitetsformer: Drab, vold, røveri, tyveri, indbrud og biltyveri. Samlet set er der for alle former for kriminalitet påvist en mindskning efter nedlukningen, dog alene en marginal effekt for så vidt angår drab. Desuden er der store variationer mellem de forskellige lande. Sverige fremhæves som et land med relativt få restriktioner under pandemien, hvilket antagelig skal forklare, hvorfor der – med undtagelse af tyveri – ikke har været nedgang i kriminaliteten i Stockholm og Malmø efter nedlukningen, som er de to svenske byer, der er omfattet af undersøgelsen. For så vidt angår indbrud, er der målt en signifikant øget risiko herfor i Malmø i den undersøgte periode under pandemien.

Dette resultat vedrørende boligindbrud i Sverige flugter med de oplysninger, der fremgår af den årlige, svenske kriminalstatistik (BRÅ, 2021). Af den fremgår, at antallet af indbrud i private boliger i 2020 sammenholdt med 2019 stort set er uforandret, idet der var registreret 15 flere indbrud af denne type i 2020 end i 2019. Overordnet konkluderes: ”Pandemins påverkan på utvecklingen av det totala antalet anmälda brott under 2020 bedöms vara begränsad”, og der tilføjes: ”Dock kan förändringar i antalet anmälda brott för vissa brottstyper under 2020 troligtvis vara en följd av pandemin. Till exempel bedöms minskningar av vissa brottstyper inom kategorierna brott mot person och stöldbrott, såsom misshandel av obekant och övrig stöld, vara en effekt av pandemin. Även minskningarna för de anmälda personrånen och rattfylleribrotten bedöms vara konsekvenser av pandemin. Likaså ökningarna av antalet anmälda skadegörelsebrott, då främst i region Stockholm, och narkotikabrott.” (BRÅ, 2021, s.6)

Finland

Oplysninger om kriminalitetsudviklingen i Helsingfors efter nedlukningen er også omfattet af ovennævnte internationale analyse (Nivette et al., 2021). Omfanget af restriktionerne i Finland svarer ganske meget til de danske, idet der dog i højere grad har været anvendt regionale nedlukninger i Finland. Analysen viser, at der har været et signifikant fald i indbrud i Helsingfors efter nedlukningen. Overordnet viser analysen endvidere, at det først og fremmest er krav om hjemmearbejde og om ophold i hjemmet, der har drevet den præventive effekt, mens andre undersøgte restriktioner ikke synes at have haft en effekt.

Figur 2.1. Antal anmeldte indbrud i beboelse mv. i Finland fordelt efter måned og år. Årligt gennemsnit for perioden april 2017 til marts 2020.

Den generelle finske kriminalstatistik giver et lidt klarere billede end ovennævnte – mere begrænsede – analyse.⁴ Statistikken oplyser om antallet af månedlige indbrud i henholdsvis erhvervsbyg-

⁴ Professor Janne Kivivuori fra Helsingfors Universitet har været behjælpelig med oplysninger om den finske statistik.

ninger, i fritidshuse og i det, der omtales som 'other apartments', hvilket her tolkes som beboelser samt kældre, lofter mv.⁵ I de tre år forud for pandemien, dvs. fra april 2017 til marts 2020, har antallet af årlige anmeldelser vedrørende indbrud i beboelser mv. fluktueret en smule uden en klar faldende eller stigende tendens, hvorfor indbrud i COVID-19-året her sammenlignes med gennemsnittet i antal indbrud i de tre foregående år, jf. figur 2.1

Som det ses af figuren, var antallet af anmeldte indbrud i beboelse mv. mindre i COVID-19-året, dvs. fra april til juni 2020 samt fra oktober 2020 til marts 2021, end gennemsnittet for de tre foregående år, mens det i de øvrige måneder var højere. Samlet set var faldet ret begrænset i COVID-19-året, nemlig på 8 pct. Der er således tegn på en ret ringe præventiv effekt af nedlukningen på indbrud i beboelse i Finland. For så vidt angår anmeldte indbrud i erhvervsejendomme og i fritidshuse er der ifølge den finske statistik ikke tegn på en mindsning heri.

Norge

I Norge har politiet og anklagemyndigheden udgivet en [rapport](#) om bl.a. kriminalitet i tiden med restriktioner grundet pandemien. Heri oplyses, at fra 2019 til 2020 er antallet af anmeldte lovovertrædelser reduceret med 3,1 pct., mens det for formueforbrydelser drejer sig om en reduktion på 8,4 pct. Beregnet alene fra uge 11-53 var reduktionen i formueforbrydelser på 10,7 pct., og nedgangen var særlig stor i april og maj måned. Om nedgangen i antal anmeldte formueforbrydelser noteres følgende (s. 7):

Nedgangen i anmeldte vinningslovbrudd skyldes særlig en reduksjon i antall tyverier fra person på offentlig sted. For lovbrudd begått i Norge er antall anmeldelser redusert med 32,7 prosent (-6 449 saker), mens for saker med gjerningssted i utlandet er reduksjonen på 74,8 prosent (-4 196 saker). Samlet er nedgangen i antall anmeldelser fra 2019 til 2020 på 42,0 prosent (-10 645 saker). En stor del av reduksjonen kan tilskrives færre personer i det offentlige rom som følge av iverksatte smitteverntiltak, og at reisevirksomheten er betydelig redusert.

Ikke overraskende har restriktionerne i Norge ikke kun haft betydning for omfanget af ofre for kriminalitet i Norge, men også for omfanget af nordmænd, der har været ofre for kriminalitet i udlandet.

Den norske kriminalstatistik (ssb.no) viser, at antallet af grove tyverier i bolig – der er den nærmeste norske pendant til indbrud i beboelse – faldt fra 1672 i 2019 til 1373 i 2020, dvs. med 18 pct. Den fremgår endvidere af en [analyse](#), foretaget af det norske statistikbureau, at det overordnede fald i antal anmeldelser i 2020 skyldes færre anmeldelser i især april og maj måned, mens der ikke kan noteres et fald i det sidste halvår i 2020 sammenlignet med samme periode i 2019:

---

⁵ Tallene for januar, februar og marts måned 2021 angives som foreløbige.

I store deler av 2020 har samfunnet vært underlagt nasjonale og lokale restriksjoner. Dette har påvirket kriminalitetsbildet. Vi ser store periodiske svingninger i omfanget av anmeldelser i løpet av året. I årets to første måneder ble det anmeldt noe flere lovbrudd enn i samme periode i året før. Sammenlignet med 2019 ser vi imidlertid et betydelig lavere omfang av registrerte anmeldelser i periodene med nedstengninger av samfunnet, særlig for noen typer lovbrudd, og spesielt i ukene og månedene etter midten av mars. Omfanget anmeldelser i første halvår er dermed lavere enn tilsvarende periode i 2019. For noen typer lovbrudd har også nedstengningene mot slutten av året ført til et lavere omfang av anmeldelser, men samlet sett er antallet anmeldelser i andre halvår av 2020 på nivå med samme periode året før.

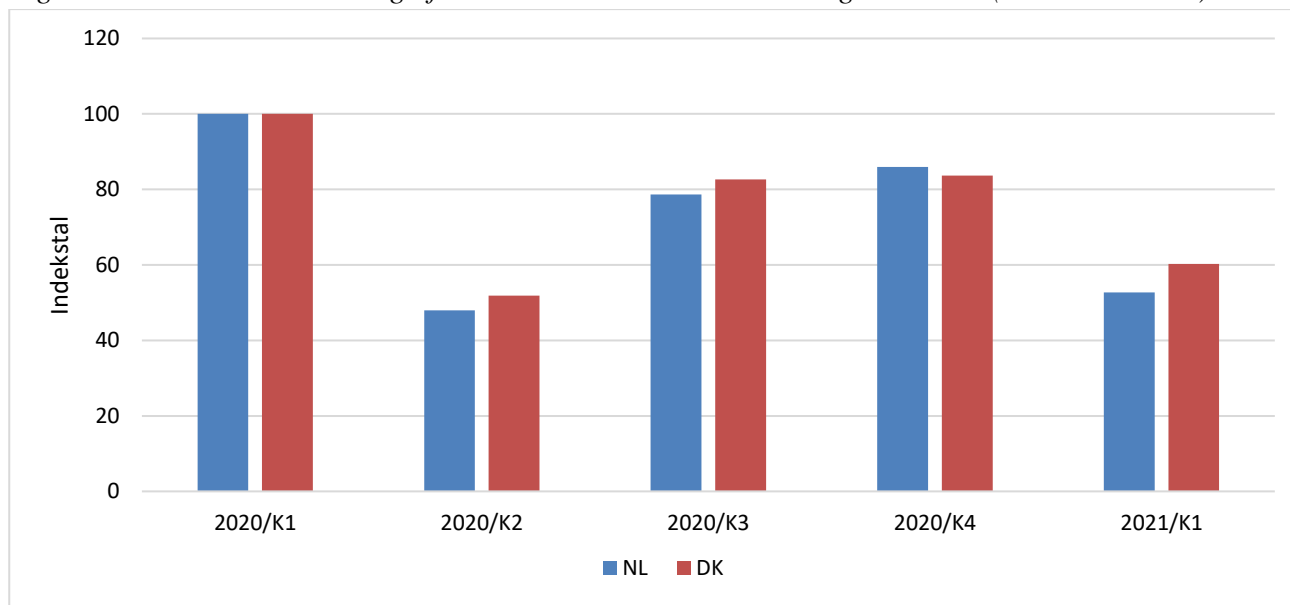
I øvrigt bekræftes i det store hele det billede, som den norske politi- og anklagemyndighet har givet, jf. ovenfor. Norge adskiller sig dermed fra Danmark ved, at det kun er under den allerførste nedlukning, der kan noteres en mindskning i indbrud.

Holland

Restriksjoner i forbindelse med pandemien i [Holland](#) stemmer nogenlunde overens med dem, der har været i Danmark. En af de mest markante forskelle er, at der blev indført et udgangsforbud i Holland d. 21. januar 2021. Dette forbud omfatter tidsrummet kl. 21.00 til kl. 04.30.

Figur 2.1 viser omfanget af anmeldte indbrud i beboelse i Holland og i Danmark. For at kunne sammenligne tallene fra de to lande er der anvendt en indekseret udvikling, således at første kvartal 2020 (sidste kvartal før restriktionerne) er udgangspunktet for sammenligningen. Udviklingen i Holland og Danmark følger hinanden meget nøje. Den største forskel angår det første kvartal 2021, hvor nedgangen i antal indbrud i beboelse i Holland er lidt større, end tilfældet er i Danmark. Det er netop det kvartal, hvor der blev indført udgangsforbud i Holland.

Figur 2.1. Indekseret udvikling af indbrud i beboelse i Holland og Danmark (2020/K1 = 100).

Datakilder: data.politie.nl (Holland) og POLSAS (Danmark)

2.2.3 Andre lande

Det ville ikke være muligt her at komme ind på det øvrige, meget store antal internationale analyser, der er gennemført. Her skal alene henvises til en hjemmeside, der indeholder links til et stort antal kriminologiske undersøgelser af forskellige effekter af pandemien: <https://covid19-crime.com>.

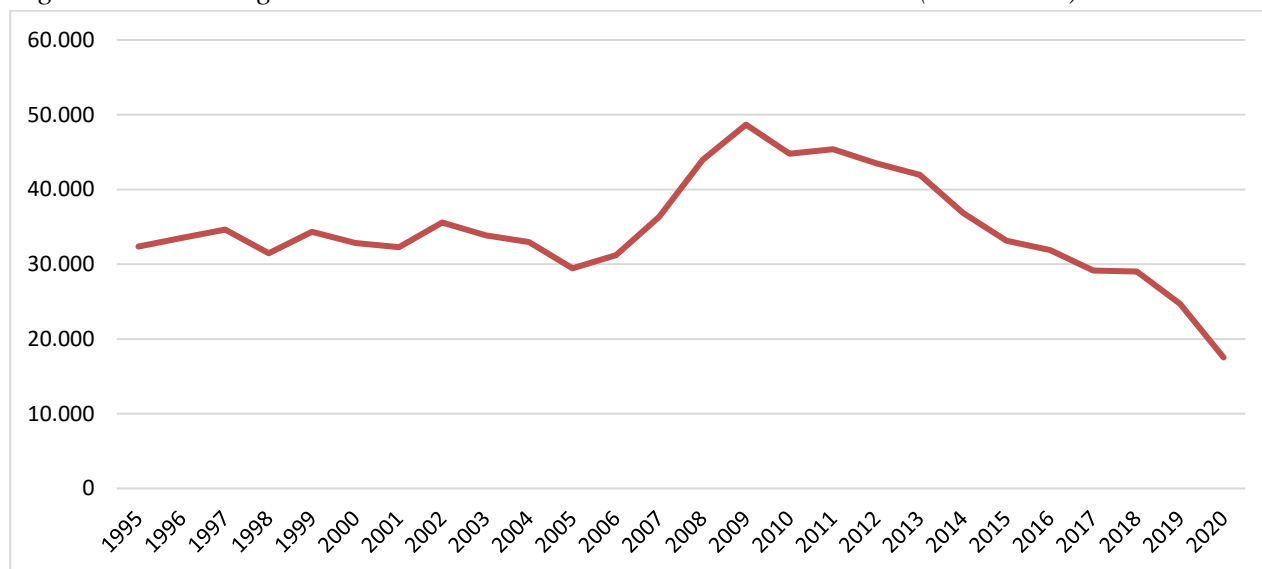
3 Udviklingen i indbrud og indbrudstype samt forskydning i kriminalitetens art før og under pandemien

I dette kapitel ses på udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse over en lidt længere periode samt – i relation til pandemien – ændringer i den længerevarende trend. Vurderet på baggrund af udviklingen de seneste år ses på ændringer i typen af beboelse, der udsættes for indbrud, samt på omfanget af forsøg på indbrud. Endelig drøftes, hvorvidt der i forbindelse med pandemien er tegn på en forskydning i arten af den form for indbrud, der bliver begået, samt på ændringer i udviklingen i andre former for kriminalitet.

3.1 Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse

Figur 3.1 viser udviklingen i omfanget af anmeldte indbrud i beboelse for perioden 1995-2020. Som det ses, lå antallet af anmeldelser i en lang periode på 30-35.000 indbrud årligt.⁶ Hvis der tages højde for, at antallet af beboelser er øget med ca. 1 pct. om året, er der faktisk tale om et fald i indbrudsrisikoen fra 1995 til 2006.

Figur 3.1. Udviklingen i antal anmeldte indbrud i beboelse i Danmark (1995-2020).

Kilde: Statistikbanken (STRAF20)

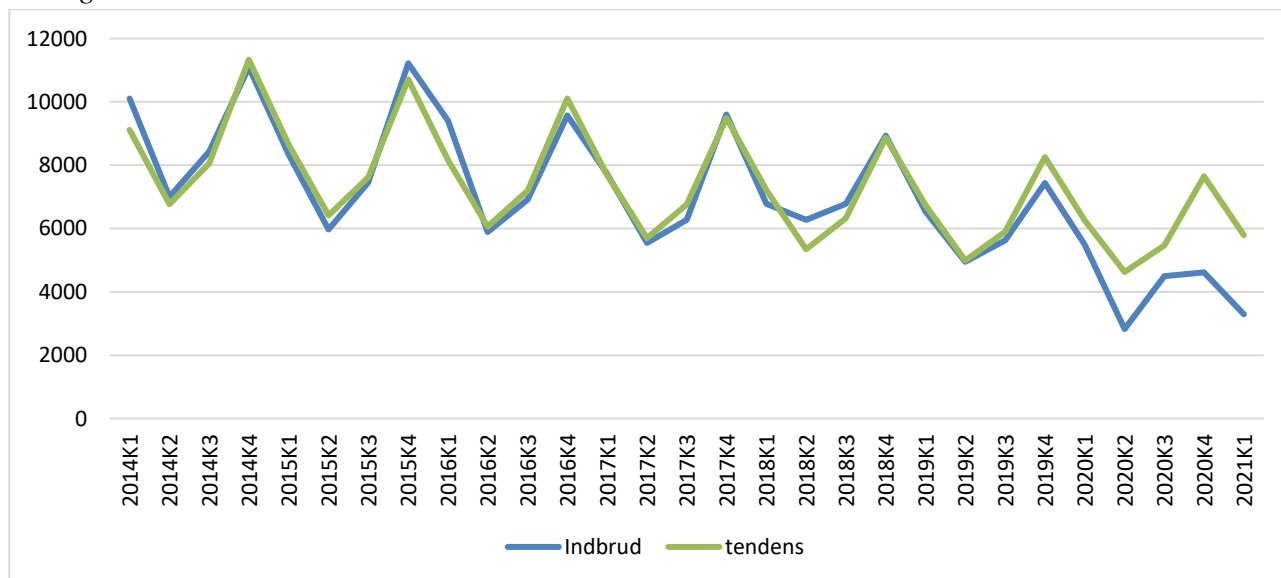
⁶ Tilsvarende ses for perioden fra midten af 1980'erne (se f.eks. Kruize & Sorensen, 2017).

Stigningen i antallet af indbrud i beboelse i årene 2007-2009 har givet anledning til mange spekulationer om årsagerne hertil. Sorensen (2011) peger på omrejsende kriminelle og politireformen som de mest sandsynlige forklaringer, men bemærker samtidig, at der formentlig også findes andre, ikke nærmere undersøgte årsager. Tendensen siden toppunktet i 2009 indikerer dels, at stigningen har været midlertidig, og dels, at der efterfølgende ikke bare er tale om *regression to the mean*, men et længerevarende og kraftigt fald, således at niveauet de seneste år ligger langt under 30.000 indbrud.

I 2019 var antallet af anmeldte indbrud i beboelse således faldet til knap 25.000, og nedgangen er fortsat i 2020, hvor antallet af indbrud nåede et historisk lavt niveau på 17.529 anmeldelser. Disse tal samt udviklingen, jf. figur 3.1, gør det relevant at undersøge, hvorvidt og på hvilken måde pandemien har haft en betydning for niveauet i 2020.

For at besvare dette spørgsmål skal der ses nærmere på kvartalsstatistikken. Pandemien ramte Danmark i marts 2020, og den bratte nedlukning af samfundet skete d. 18. marts 2020. Så pandemiens mulige effekt optræder først fra 2. kvartal 2020. Ved hjælp af tendensanalyse, der er baseret på oplysninger fra 1. kvartal 2014 til og med 4. kvartal 2019, er det beregnet, hvor mange indbrud der kunne forventes i de fire kvartaler i 2020 samt det første kvartal i 2021, såfremt tendensen fra perioden 2014-2019 fortsatte uændret.⁷ Figur 3.2 viser både det faktiske antal anmeldelser af indbrud i beboelse i de enkelte kvartaler (blå linje) samt den beregnede tendens (grønne linje).

Figur 3.2. Indbrud i beboelse i Danmark pr. kvartal, 2014-2021, faktiske antal anmeldelser og udviklingstendensen.

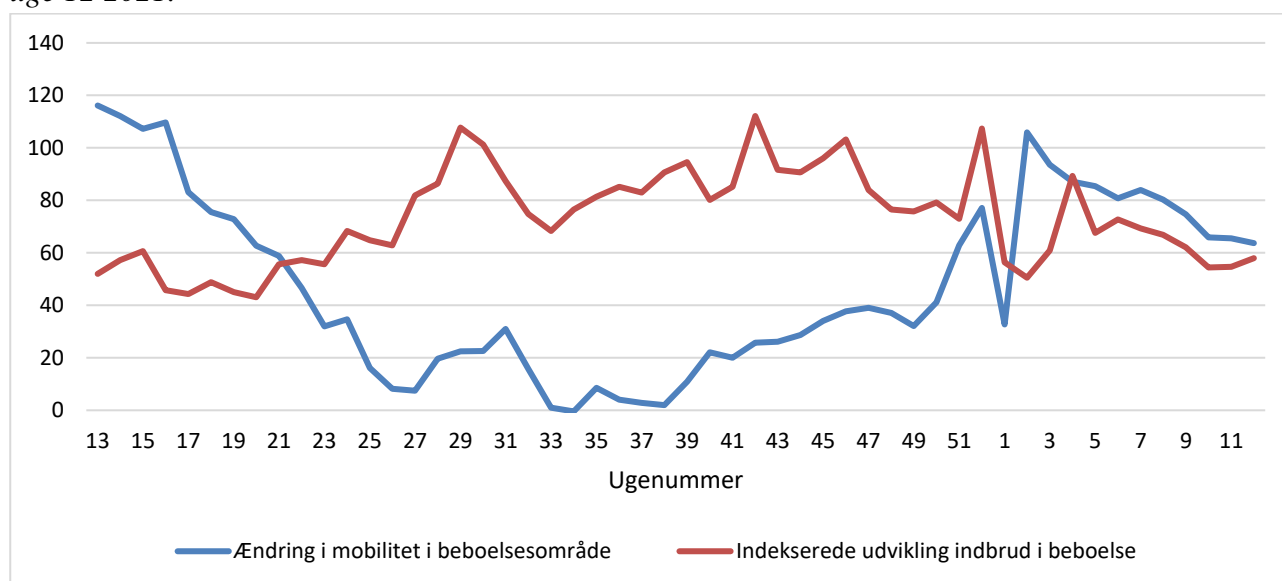
Kilde: Statistikbanken (STRAF10)

⁷ Tendensanalyse er baseret på en regressionsanalyse. For at beregne sæsoneffekten er *seasonal decomposition (multiply method)* anvendt i SPSS.

Figuren viser, at mens antallet af anmeldte indbrud i beboelse i langt de fleste kvartaler helt følger eller kun afviger lidt fra den beregnede tendens, ligger dette antal fra og med det 3. kvartal 2019 konsekvent under det forventede på baggrund af tendensanalysen. For det samlede år inden pandemien, altså fra 2. kvartal 2019 til og med 1. kvartal 2020, ligger anmeldelserne samlet set 7 pct. under tendenslinjen og afspejler et generelt stort fald i indbrud i 2019. Sammenlignet med udviklingen i pandemiens første år er denne afvigelse fra tendensen dog ringe, idet anmeldelserne fra 2. kvartal 2020 til og med 1. kvartal 2021 ligger 35 pct. under tendenslinjen. Det tyder på, at pandemien har ført til et ekstra fald i antallet af anmeldte indbrud i beboelser.

[Google](#) indsamler teledata om bevægelsestendenser efter område i seks forskellige stedkategorier: detailhandel og forlystelser, indkøbssteder og apoteker, parker, stationer, arbejdspladser samt beboelsesområder. Det, der måles, er, om der er flere eller færre mennesker på disse steder i forhold til en referencedag.⁸ Her er set på, hvordan ændringer i mobildata i beboelsesområder forholder sig til udviklingen i anmeldelser af indbrud i beboelse, jf. figur 3.3.⁹

Figur 3.3. Udviklingen i mobiliteten i beboelsesområde og i indbrud i beboelse fra uge 13 2020 til uge 12 2021.

Kilder: Google (mobilitetsdata) og POLSAS (indbrudsdata)

⁸ Dataene viser, hvordan antal af besøgende på de nævnte kategorier af steder ændrer sig i forhold til referencedagen. En referencedag repræsenterer en normal værdi for den pågældende ugedag. Referencedagen er medianværdien for en periode på fem uger fra 3. januar til 6. februar 2020.

⁹ Mobilitetsændringen i figur 3.3 er kumulativ, idet procenttallet viser ændringen for den samlede uge. Det er gjort af visuelle grunde, og for at kunne se ændringerne i mobilitet i forhold til anmeldte indbrud. Værdien på Y-aksen kan således ikke læses som den procentuelle ændring i mobilitet i beboelsesområder, men angiver den kumulative ændring i en uge.

I figuren er indbrudsdata indekseret.¹⁰ Figuren viser et ikke overraskende mønster, nemlig at når mobiliteten i beboelsesområder falder, stiger antallet af indbrud i beboelse. Ferieperioder viser dog et lidt andet mønster. I ugerne 29 og 30 (13-26 juli) er der lidt flere indbrud end i de foregående uger, men også lidt mere mobilitet. Samme tendens gør sig gældende omkring jul og nytår.

3.2 Boligtype

Analyserne i denne rapport er primært baseret på oplysninger om indbrud i fire boligtyper. Her ses der nærmere på udviklingen i antal anmeldelser pr. boligtype, idet omfanget af anmeldte indbrud, der er anmeldt det første år med COVID-19-restriktioner (fra d. 18. marts 2020 til og med d. 17. marts 2021), sammenlignes med omfanget af anmeldte indbrud, der er begået i samme periode henholdsvis ét og to år inden disse restriktioner. Tabel 3.1 viser antallet af anmeldte indbrud efter boligtype i disse tre år og den procentuelle ændring fra ét år til det næste.

Tabel 3.1. Anmeldte indbrud pr. boligtype i året med COVID-19-restriktioner og to år forinden.

	Villa og lign.	Lejlighed	Værelse	Landejendom	I alt
To år før restriktioner (2018/2019)	21.877	5.295	591	1.310	29.073
Et år før restriktioner (2019/2020)	18.240	4.704	213	839	23.996
Ændring	- 17 %	- 11 %	- 64 %	- 36 %	- 18 %
År med restriktioner (2020/2021)	11.484	3.127	122	610	15.343
Ændring	- 37 %	- 34 %	- 43 %	- 27 %	- 36 %

Kilde: POLSAS

Restriktionerne synes ikke at have haft en effekt på indbrud i værelse og indbrud i landejendom, idet faldet fra to år før til ét år før restriktionerne var større end faldet fra ét år før restriktionerne til året med restriktioner. Dermed er det oplagt at antage, at faldet i sidstnævnte periode er en fortsættelse af tendensen fra den foregående. Antallet af anmeldte indbrud i værelse er dog meget begrænset, hvorfor der kan være tale om et tilfældigt stort fald fra to år før til året før restriktionerne. At indbrud i landejendom ikke påvirkes af restriktionerne, er forventeligt, idet der antagelig også inden disse som regel har været nogen til stede på en landejendom. Netop en øget tilstedeværelse i hjemmet er således formentlig den vigtigste *game changer* ved indbrud i beboelse i forbindelse med pandemien og de dermed forbundne restriktioner.

Faldet i antallet af anmeldte indbrud i villa og lignede former for huse er af samme omfang som for indbrud i lejlighed. Begge former for indbrud er faldet allerede før restriktionerne, men faldet i COVID-19-året er markant større end i året før restriktionerne. Det ekstra fald er på 20 procentpoint for indbrud i villa og 22 procentpoint for indbrud i lejlighed.

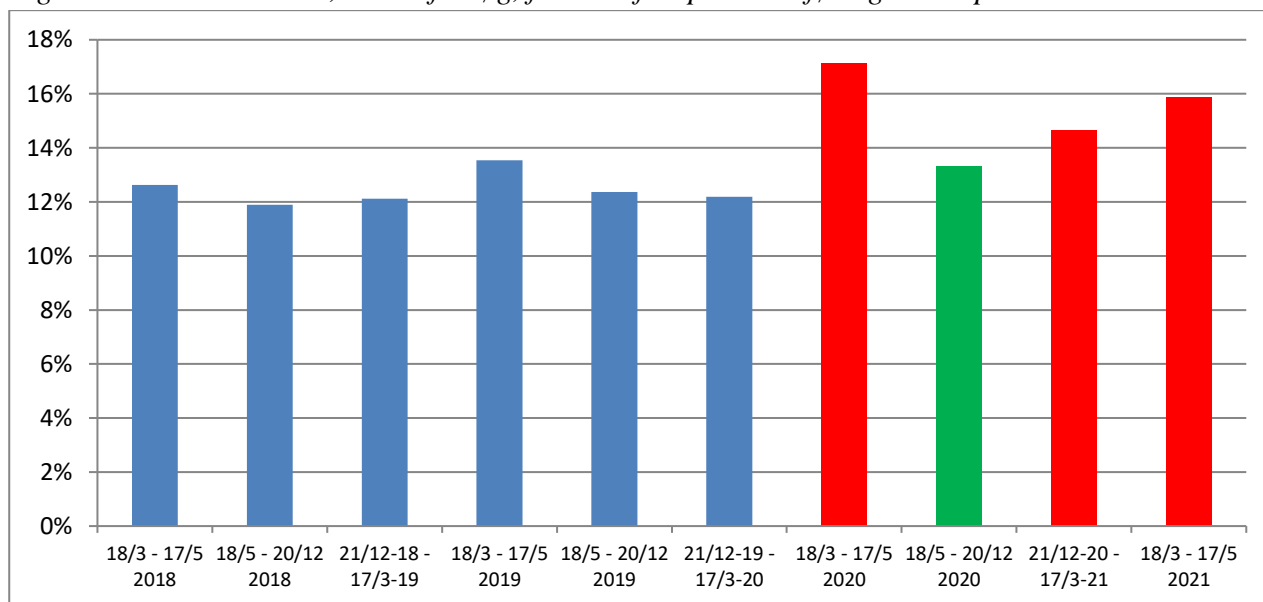
¹⁰ Referencen for denne indeksering er det gennemsnitlige antal indbrud pr. uge af ugerne 8 til og med 12 (ugerne før COVID-19-restriktioner i Danmark).

3.3 Forsøg på indbrud

Som beskrevet i kapitel 1, registreres det som et indbrudsforsøg, hvis der er tegn på, at nogen har prøvet at bryde ind, men ikke har haft held dermed. Når flere beboere arbejder hjemme, og/eller flere er til stede i nabolaget, kan det formodes at bevirke, at indbrudstyven i flere tilfælde bliver forstyrret i sit forehavende og dermed ikke får gennemført indbrudstyveriet. Dermed kan der forventes en stigning i andelen af indbrud, der registreres som forsøg i COVID-19-året i forhold til årene uden restriktioner. Dette viser sig at holde stik. I de to år forud COVID-19-året var 12 pct. af de anmeldte indbrud i beboelse registreret som forsøg, mens det i COVID-19-året drejer sig om 14 pct.¹¹

Når vi ser lidt nærmere på perioder i COVID-19-året med forskelligt omfang af restriktioner, jf. figur 3.4, viser det sig, at andelen af indbrud, der er forsøg herpå, er særlig stor i perioder med mange restriktioner (de røde søjler) i forhold til perioden med færre restriktioner (grønne søjle).

Figur 3.4. Andel indbrud, der er forsøg, fordelt efter perioder før og under pandemien.

Kilde: POLSAS

3.4 Forskydning eller vækst i andre former for indbrud

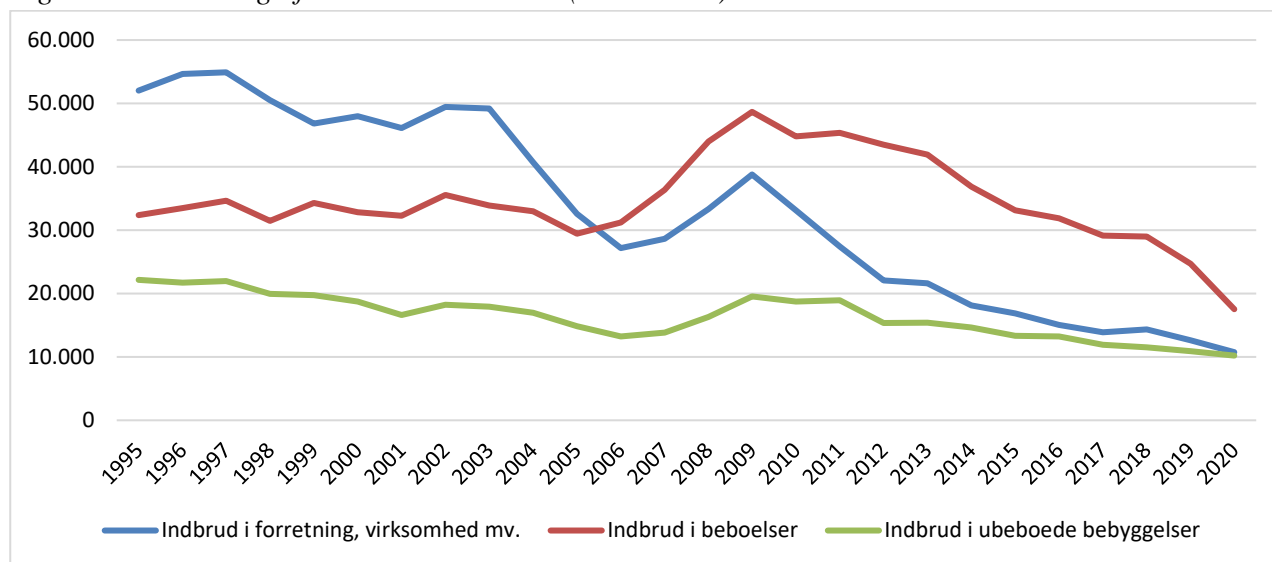
Det er ikke muligt at fastslå, om personer, der egentlig havde haft til hensigt at begå indbrud i en beboelse, på grund af den øgede risiko herved i tiden med restriktioner i stedet begår en anden type af indbrud eller anden form for kriminalitet. Det kan dog undersøges, om der i denne periode sker

¹¹ I 2018/19 er der anmeldt 29.073 indbrud i beboelse, heraf 3.505 forsøg på indbrud (12,1 %). I 2019/20 er der anmeldt 23.996 indbrud inkl. 2.996 forsøg (12,4 %). I 2020/21 er der anmeldt 15.343 indbrud inkl. 2.157 forsøg (14,1 %).

en vækst i andre indbrudsformer eller andre former for kriminalitet, hvilket kan tyde på en forskydning, der er betegnelsen for den situation, at forhindringen i forhold til at begå én form for kriminalitet kan bevirke en vækst i andre former. Figur 3.5 viser den langsigtede udvikling i de tre hovedgrupper af indbrud. Figuren taler et tydeligt sprog; udviklingen i de øvrige former for indbrud tyder på ingen måde på forskydning, idet alle former for indbrud viser en faldende tendens.

Figur 3.5. Udvikling af indbrud i Danmark (1995-2020).

Kilde: Statistikbanken (STRAF20)

I det følgende skal der ses mere specifikt på udviklingen i disse tre former for indbrud i forhold til indbrud i beboelse.

3.4.1 Indbrud i erhvervsejendomme og institutioner

Under nedlukning af samfundet på grund af pandemien er mange ansatte og skolebørn sendt hjem. Det er som nævnt oplagt at antage, at deres tilstedeværelse i hjemmet har bidraget til faldet i indbrud i beboelse. Mange virksomheder, forretninger og institutioner har derimod stået mennesketomme hen under nedlukningen. Logisk set skulle man derfor forvente, at det ville føre til flere indbrud i denne form for ejendomme. Figur 3.5 tyder umiddelbart på, at denne hypotese ikke holder.

Dette indtryk fastholdes af beregninger, jf. tabel 3.2. Selv om der er tale om en faldende tendens i antallet af indbrud i erhvervsejendomme og institutioner i hele den undersøgte periode, viser det sig, at denne tendens er stærkere under pandemien end i årene forinden. Mens størrelsen af nedgangen i omfanget af indbrud i erhvervsbygninger og institutioner var på 10 pct. året inden pandemien, var faldet vokset til 23 pct. i pandemiens første år.¹² Det ses videre af tabellen, at dette fald næsten ude-

¹² Det resultat gælder mere eller mindre også for en underopdeling af indbrud i erhvervsejendomme og institutioner i henholdsvis offentlige institutioner (fald på respektive 13 og 24 pct.), private lokaler (1 og 19 pct.),

lukkende skyldes en kraftig mindskning i denne form for indbrud under de mere omfattende nedlukninger, dvs. fra 18. marts til 17. maj 2020 og fra 21. december 2020 til 18 marts 2021.

Tabel 3.2. Anmeldte indbrud i erhvervsbygninger og institutioner i året med COVID-19-restriktioner og to år forinden.

	2018/19	2019/20	2020/21	Ændring	
				18/19 til 19/20	19/20 til 20/21
18. marts – 17. maj	2.447	2.255	1.678	- 8 %	- 26 %
18. maj – 20. december	8.448	7.261	6.040	- 14 %	- 17 %
21. december – 17. marts	3.188	3.121	2.058	- 2 %	- 34 %
I alt	14.083	12.637	9.776	- 10 %	- 23 %

Kilde: POLSAS

De omfattende restriktioner i visse perioder under pandemien ser således ud til også at have ført til færre indbrud i erhvervsbygninger og i institutioner.

3.4.2 Indbrud i fritids- og kolonihavehus

Kategorien indbrud i ubeboede bebyggelser omfatter bl.a. indbrud i fritids- og kolonihavehus.¹³ Under nedlukningen og i mindre omfang under genåbningen har en del danskere, der ejer et fritids- eller kolonihavehus, opholdt sig der i perioder, hvor de almindeligvis ville have opholdt sig i deres helårsbolig. Den mulige betydning af dette fænomen i forhold til omfanget og arten af indbrud er ikke enkel. På den ene side kan man forstille sig, at det vil betyde en vækst i risikoen for indbrud i helårsbeboelsen, men på den anden side kan det også forventes, at denne risiko kompenseres af, flere i nabolaget er mere hjemme. Og med hensyn til risikoen for indbrud i fritids- og kolonihavehuse kan man på den ene side forvente en øgning heri netop som følge af, at flere i perioder anvender dem som helårsbeboelse, hvorfor disse huse må antages at indeholde flere attraktive værdigenstande end ellers (mobile værdigenstande som mobiltelefoner, computere, smykker og kontanter), mens man modsat også kan forvente færre indbrud, fordi der nu er 'vogtere' til stede i de ellers øde sommer- og fritidshusområder.

En beregning svarende til den førnævnte for indbrud i erhverv og institutioner viser, jf. tabel 3.3, at mens der i året inden pandemien var et fald på 13 pct. i indbrud i fritidshuse mv., var faldet under pandemien på 32 pct., altså mere end en fordobling. Der er på denne baggrund næppe tvivl om, at restriktionerne under pandemien også har bevirket en nedgang i indbrud i fritids- og kolonihavehuse.

---

butikker (15 og 30 pct.), hotel/café (17 og 37 pct.), forretninger (8 og 19 pct.), hospital/lægehus/apotek (12 og 34 pct.) og øvrige erhvervsindbrud (11 og 20 pct.).

¹³ Desuden indgår indbrud i garage, udhus, kælder-, lofts- og pulterrum, jf. næste afsnit. Størrelsesmæssigt fylder indbrud i garage, udhus, kælder-, lofts- og pulterrum mere end indbrud i fritids- og kolonihavehus (henholdsvis 6.665 og 2.456 anmeldte indbrud i 2020).

Tabel 3.3. Anmeldte indbrud i fritids- og kolonihavehuse i året med COVID-19-restriktioner og to år forinden.

	2018/19	2019/20	2020/21	Ændring	
				18/19 til 19/20	19/20 til 20/21
18. marts – 17. maj	550	493	402	- 10 %	- 18 %
18. maj – 20. december	1.733	1.527	1.079	- 12 %	- 29 %
21. december – 17. marts	1.205	1.013	583	- 16 %	- 42 %
I alt	3.488	3.033	2.064	- 13 %	- 32 %

Kilde: POLSAS

Det bemærkes, at faldet i omfanget af anmeldte indbrud i fritids- og kolonihavehuse ikke varierer med omfanget af restriktioner, men vokser i løbet af perioden. Det afspejler antagelig en øgning i brugen af fritidshuse som helårsboliger under coronaen.

3.4.3 Indbrud i garage og udhus samt kælder-, lofts- og pulterrum

Som nævnt omfatter kategorien 'indbrud i ubeboede bebyggelser' også indbrud i garage, udhus, kælder-, lofts- og pulterrum. Hvorvidt beboere er hjemme eller ej, har antagelig en mindre effekt på risikoen for indbrud i disse rum, da de ofte vil kunne gennemføres, uden hjemmeværende beboere opdager det. Flere tilstedeværende i nabolaget kan derimod antages at føre til færre indbrud i disse rum, da der som følge heraf vil være mere liv – og dermed opsyn og overvågning – i boligkvarteret. Når der bortses herfra, kan det i princippet tænkes, at der under nedlukningen i øvrigt vil ske en forskydning fra indbrud i beboelser til indbrud i disse ubeboede rum, idet indbrudstypen under nedlukningen muligvis undgår selve boligen, fordi folk er/kan være hjemme, og i stedet retter blikket mod de forskellige former for ydre rum. Dette scenarie forekommer dog ikke særlig sandsynligt, ikke mindst fordi de genstande, der befinder sig i disse rum, er af en helt anden art end dem, der befinder sig i en bolig. De, der bryder ind i garager mv., må derfor som udgangspunkt forventes at søge en anden slags udbytte (værktøj, cykler mm) end dem, der bryder ind i villaer.

Tabel 3.4 Anmeldte indbrud i garage/udhus/kælderrum mm i året med COVID-19-restriktioner og to år før

	2018/19	2019/20	2020/21	Ændring	
				18/19 til 19/20	19/20 til 20/21
18. marts – 17. maj	1.362	1.173	1.137	- 14 %	- 3 %
18. maj – 20. december	3.980	3.815	3.795	- 4 %	- 1 %
21. december – 17. marts	1.697	1.757	1.550	4 %	- 12 %
I alt	7.039	6.745	6.482	- 4 %	- 4 %

Kilde: POLSAS

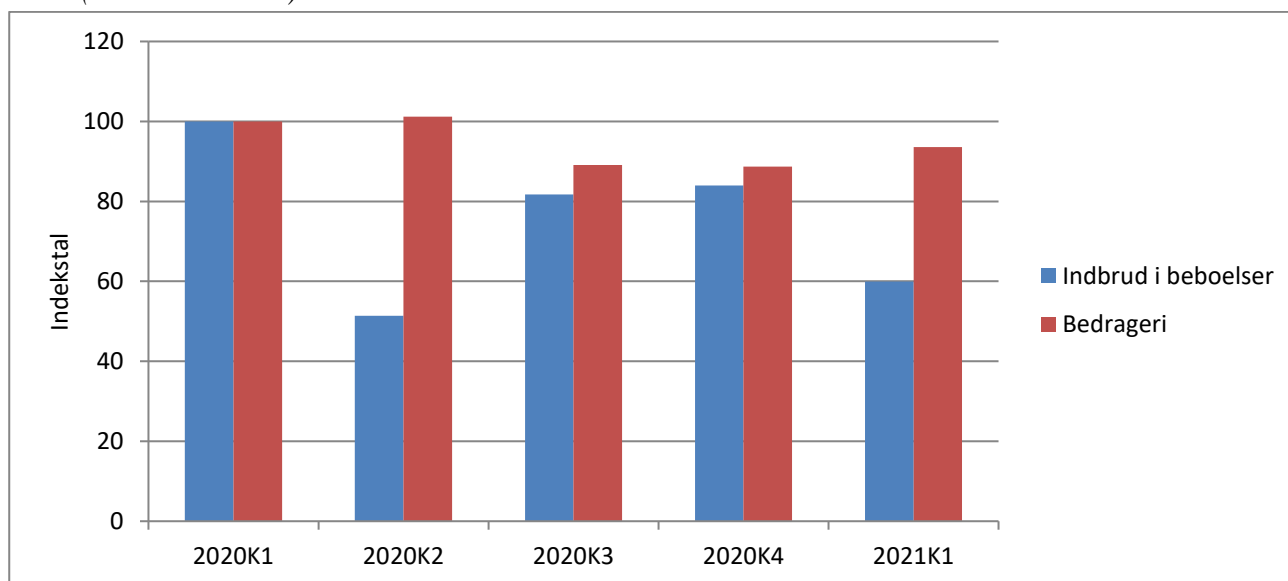
Tabel 3.4 viser, at antallet af indbrud i garage, udhus, kælder-, lofts- og pulterrum er svagt faldende perioden fra 18. maj 2018 til 17. maj 2021. At den faldende tendens overordnet set er den samme før og under pandemien, tyder på, at restriktionerne ikke har haft en effekt på denne form for indbrud, ligesom det ikke tyder på en forskydning fra indbrud i beboelse til indbrud i disse rum.

3.4.4 Forskydning til andre former for kriminalitet

Foranstående viser, at det fald, der har været i indbrud i beboelser under pandemien, ikke har indebåret en forskydning til andre former for indbrud. Det, der skal ses på her, er, hvorvidt der er sket en forskydning til andre former for kriminalitet.

For så vidt angår formueforbrydelser er den overordnede tendens, at de traditionelle former aftager, mens internetrelateret kriminalitet vokser. En af de lovovertrædelser, der over de seneste år er vokset meget, er bedragerier. Denne kategori omfatter ikke alene bedrageri på nettet, men det er denne form for bedrageri, der udgør langt hovedparten af de anmeldte bedragerier. Figur 3.6 viser udviklingen i anmeldte bedragerier og anmeldte indbrud i beboelser med udgangspunkt i det første kvartal 2020. I forhold til 1. kvartal 2020 falder antallet af anmeldte bedragerier lidt i 3. og 4. kvartal – kvartalerne hvor Danmark (delvis) blev genåbnet – mens der er ikke et fald i 2. kvartal 2020 og et mindre fald i det 1. kvartal 2021 – kvartalerne hvori Danmark var nedlukket. Det kan tyde på mulig forskydning.

Figur 3.6. *Indekseret udvikling af anmeldte bedragerier og indbrud i beboelse, 1.kv. 2020-1.kv. 2021 (2020/K1 = 100).*

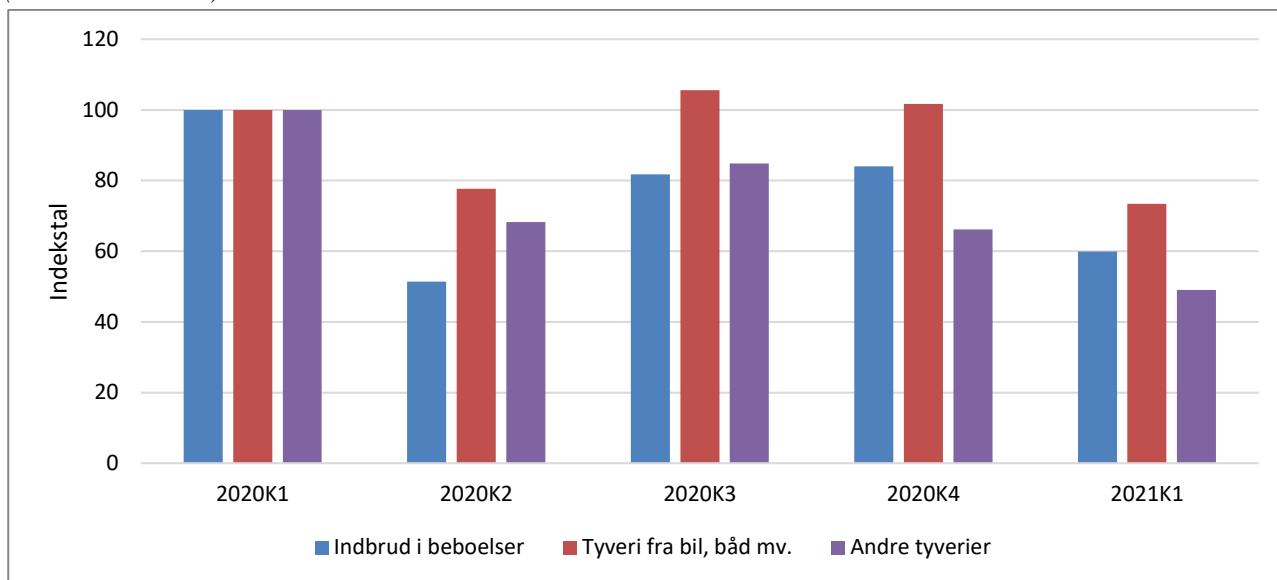
Kilde: Danmarks Statistik (Statistikbanken, STRAF10)

En anden kategori af forbrydelser, der inddrages i denne analyse om forskydning, er tyverier. Det skyldes, at analyser i Norge og Sverige tyder på, at restriktionerne under pandemien kan have haft en betydning herfor.

Konkret skal her ses på tyveri fra bil, båd mv., samt gruppen af andre tyverier (bl.a. lommetyveri og tyveri af tasker/bagage). Figur 3.7 viser den indekserede udvikling i disse tre former for tyveri i forhold til indbrud i beboelse med udgangspunkt i forholdene i første kvartal 2020. Omfanget af lommetyverier mv. (andre tyverier) følger samme tendens som indbrud i beboelse under pandemien,

hvilket kan tyde på, at restriktionerne også har mindsket denne form for kriminalitet. Med hensyn til tyveri fra bil, båd mv. er mindskningen noget mindre og forekommer alene i 2. kvartal 2020 og 1. kvartal 2021 – altså i perioder med flest restriktioner.

Figur 3.7. Udviklingen i antal anmeldte tyverier og indbrud i beboelse, 1.kv. 2020 til 1.kv. 2021 (2020/K1 = 100).

Kilde: Danmarks Statistik (Statistikbanken, STRAF10)

4 Specifikke ændringer ved indbrud i beboelse under pandemien

I dette kapitel ser vi nærmere på øvrige karakteristika ved anmeldte indbrud i beboelse før og under pandemien. Er der forskelle, der kan tyde på, at restriktionerne i særlig grad har forebygget indbrud med bestemte kendetegn, eller er nedgangen generel? Vi undersøger dette spørgsmål ved at se nærmere på fem Hv-spørgsmål: hvor, hvornår, hvordan, hvem og hvad.

1. *Hvor har indbrud fundet sted?*

Er nedgangen i antal indbrud under pandemien ulige fordelt i landet (politikreds, kommune, postnummer)?

2. *Hvornår har indbrud fundet sted?*

Er nedgangen i antal indbrud under pandemien ulige fordelt i forhold til tidspunktet herfor (tidspunkt på året, ugedag og døgnet)?

3. *Hvordan er fremgangsmåden (modus)?*

Er nedgangen i antal indbrud under pandemien forbundet med ændringer i, hvordan gerningsmanden er kommet ind i beboelsen?

4. *Hvem bliver sigtet for indbrud i beboelse?*

Er nedgangen i antal indbrud under pandemien relateret til ændringer i de sigtedes profil, dvs. deres køn, alder og tilknytning til Danmark?

5. *Hvad bliver det stjålet (udbytte)?*

Er nedgangen i antal indbrud under pandemien forbundet med ændringer i kostervalg?

Svarene på disse spørgsmål kan være med til at øge indsigten i, på hvilken måde restriktionerne under pandemien har mindsket risikoen for indbrud på og dermed potentielt give en større forståelse for, hvilke forebyggende tiltag der er effektive i forhold til indbrud.

4.1 Geografisk fordeling (hvor)

Landsdele og politikredse

Risikoen for indbrud i beboelse er afhængig af, hvor man bor i Danmark. Her skal ses på udviklingen i risikoen for indbrud i Jylland, på Fyn og på Sjælland (inkl. Lolland og Falster) samt for de enkelte politikredse i disse landsdele. Der er så få indbrud på Bornholm, at det ikke giver mening at inddrage denne politikreds i analysen. Risikoen vurderes i en periode på tre år. Her som i det tidligere afgrænses perioden i forhold til den første store nedlukning, og et år regnes fra d. 18. marts til

og med d. 17. marts det efterfølgende år. Risikoen er beregnet på følgende måde: (antal indbrud) / (antal husholdninger) * 1.000.

Tabel 4.1 viser, at indbrudsrisikoen i Jylland er lidt mindre end på Fyn og Sjælland. Det gælder for alle tre år. Det ses også, at risikoen er faldet i året før pandemien, og at risikoen falder endnu mere i COVID-19-året. Dette gælder for alle områder og politikredse, men faldet er noget større på Sjælland (inklusive Lolland-Falster) end på Fyn. Desuden ses, at faldet i indbrudsrisikoen i COVID-19-året var mindre end i året forinden i Midt- og Vestjyllands Politi, mens København Vestegns Politi, Nordsjællands Politi og Sydøstjyllands Politi relativt set har haft det største fald.

Tabel 4.1. Indbrudsrisikoen pr 1.000 husholdninger fordelt efter landsdel, politikreds og tidspunkt.

	2018/19	2019/20	2020/21	Ændring	
				18/19 til 19/20	19/20 til 20/21
Jylland	10,1	7,8	4,8	- 23 %	- 38 %
Nordjyllands Politi	8,6	6,1	3,6	- 28 %	- 42 %
Østjyllands Politi	10,4	9,2	5,6	- 12 %	- 39 %
Midt- og Vestjyllands Politi	8,6	6,1	5,3	- 29 %	- 14 %
Sydøstjyllands Politi	12,4	9,7	5,0	- 22 %	- 49 %
Syd- og Sønderjyllands Politi	10,8	7,9	4,7	- 27 %	- 41 %
Fyn og Fyns Politi	12,1	9,4	6,8	- 22 %	- 28 %
Sjælland	11,1	9,8	6,3	- 12 %	- 36 %
Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi	10,8	8,9	5,9	- 17 %	- 34 %
Midt- og Vestsjællands Politi	11,7	10,4	6,7	- 12 %	- 36 %
Nordsjællands Politi	16,8	15,0	8,7	- 11 %	- 42 %
Københavns Vestegns Politi	13,3	12,7	9,7	- 5 %	- 24 %
Københavns Politi	6,1	5,2	3,0	- 16 %	- 42 %
I alt	10,7	8,9	5,7	- 17 %	- 36 %

Kilde: POLSAS

Tabel 4.1 viser endvidere, at rangordningen af de forskellige politikredse med hensyn til indbrudsrisiko er under forandring. I 2018/19 var risikoen højst i Nordsjællands Politi, mens det i 2020/21 var Københavns Vestegns Politi, der indtog førstepladsen. I 2018/19 lå risikoen i Midt- og Vestjyllands Politi under gennemsnittet i Jylland, mens denne forskel ikke længere eksisterede i 2020/21. Indbrudsrisikoen er i alle perioderne klart mindre i Københavns Politi end i de øvrige politikredse, hvilket skyldes, at indbrudsrisikoen for lejligheder er markant lavere, end den er for villaer, og at en stor del af boligerne i København er lejligheder (Kruize og Sorensen, 2017).

Kommuner

Bilag 1 indeholder en tabel med indbrudsrisikoen på kommuneniveau. Tabellen viser, at der har været et fald i antal anmeldte indbrud i året med COVID-19-restriktioner i næsten alle kommuner.¹⁴

¹⁴ De få kommuner, der har haft en vækst i indbrud under pandemien, er markeret med rødt.

Faldets størrelse varierer fra kommune til kommune, men faldet forekommer over en bred kam. Der er således ingen tegn på, at faldet er forbeholdt bestemte dele af landet eller områder med en højere eller lavere grad af urbanisering. En regressionsanalyse¹⁵ viser, at forskelle i faldet i anmeldte indbrud i beboelse mellem kommunerne ikke kan forklares med hverken med kommunens størrelse (målt ved antal husholdninger), andel husholdninger med enlige beboer, befolkningstætheden, andelen af beboelser, der er huse, andel enlige kvinder med børn eller andel unge mænd (15-39 år).

Det er også undersøgt om, Google mobilitetsdata kan forklare forskelle i kriminalitetsfaldet i kommunerne. Mobilitetsdata på kommuneniveau er tilgængeligt i perioden 18. marts 2020 til og med d. 31. december 2020. Den gennemsnitlige ændring i mobiliteten for de seks stedkategorier (detailhandel og forlystelser, indkøbssteder og apoteker, parker, stationer, arbejdspladser samt beboelser) er beregnet. Efterfølgende er der udført en regressionsanalyse med ændring i indbrudsrisikoen i de enkelte kommuner som den afhængige variabel. Analysen viser, at forskelle i ændringerne i kommunernes indbrudsrisiko under pandemien ikke kan forklares med forskelle i omfanget af borgernes tilstedeværelse nær hjemmet eller med hensyn til nogen af de øvrige steder, disse data omfatter. Ingen af de seks stedkategorier viser et signifikant resultat.

Struer, Morsø, Holstebro og Lemvig

Når vi ser på de kommuner, der hører under Midt- og Vestjyllands Politi (se Bilag 1), er der enkelte, hvor der ikke har været et fald, men tværtimod en vækst i anmeldte indbrud i beboelse i COVID-19-året. Det gælder først og fremmest kommunerne Struer og Morsø, men også Holstebro og Lemvig har haft en vækst i antal indbrud. De fire kommuner ligger op ad hinanden i politikredsens nordvestligste område, og væksten – der generelt er ret begrænset – kan tænkes at bero på enkelte, særligt aktive indbrudstyper i området. En videre analyse viser, at der er tre postnummerområder, der især bidrager til væksten: 7600 (Bremdal-område), 7830 (Vinderup) og 7900 (Nykøbing Mors). Enkelte veje/gader i disse områder er forholdsvis ofte udsat for indbrud, og der er enkelte dage, hvor flere adresser på disse veje/gader har anmeldt et indbrud. Uden en mere til bunds gående analyse er det dog ikke muligt at komme nærmere på en tolkning af situationen i området.¹⁶

Der findes ikke mobilitetsdata (Google-data) for beboelsesområder i Struer. Det gør der for Lemvig og Holstebro, som dog ikke afviger fra gennemsnittet. Det gør Morsø derimod, idet der stort set ikke er målt en ændring i mobiliteten i beboelsesområder i Morsø under pandemien.

Væksten i anmeldte indbrud i beboelse i de fire kommuner forklarer, hvorfor politikredsen Midt- og Vestjylland afviger fra de andre kredse.

---

¹⁵ Disse variabler er valgt på baggrund af resultaterne fra en undersøgelse fra Justitsministeriets Forskningskontor om kriminalitetsniveauet i kommuner og politikredse, hvor der peges på de forhold, der delvis kan forklare forskelle i kriminalitetsniveauet mellem kommunerne (Justitsministeriets Forskningskontor 2013).

¹⁶ Vi har haft kontakt med Midt- og Vestjyllands Politi om en mulig forklaring på væksten i indbrud i beboelser i de to kommuner, men der er ikke umiddelbart kendskab til forhold, der vil kunne forklare det.

Rødovre og Hvidovre

På trods af et relativt stort fald i antal anmeldte indbrud i beboelse i COVID-19-året i Københavns Vestegns Politi er der enkelte kommuner i kredsen, der i samme periode har haft en vækst i indbrud i beboelse. Det drejer sig dels om Rødovre Kommune, der ligger i den østlige del af kredsen og grænser op til Københavns Kommune, samt om Hvidovre Kommune. En nærmere undersøgelse af, hvor i Rødovre og Hvidovre Kommune indbruddene har fundet sted, peger på nogle hot spots. Sådanne forholdt det sig dog også inden COVID-19-året.¹⁷ Disse kommuner ligger lidt over gennemsnittet i forhold til vækst i mobiliteten i beboelsesområder (Google-data).

Syv nordjyske kommuner

Fra 5. til 23. november 2020 blev kommunegrænser, restauranter, skoler mv. lukket i syv nordjyske kommuner: Hjørring, Jammerbugt, Frederikshavn, Thisted, Brønderslev, Vesthimmerland og Læsø. I denne periode (19 dage) er der i disse kommuner begået 11 indbrud i beboelse. I de 19 dage forud denne periode (17. oktober – 4. november) blev der anmeldt 23 indbrud, mens der blev anmeldt 22 indbrud i beboelse i efterfølgende 19-dages periode (24. november – 12. december). Antallet af anmeldelser af indbrud i beboelse er altså halveret under den lokale nedlukning. Nogenlunde tilsvarende ses for indbrud i erhvervsejendomme og institutioner. Her faldt antallet af indbrud fra 32 i de 19 dage inden nedlukningen til 10 under nedlukningen. I perioden derefter voksede antallet af indbrud til 16.

Tallene er små, men de understøtter klart de øvrige resultater om, at indbrud falder i takt med omfanget af restriktioner.

4.2 Tidslig fordeling (hvornår)

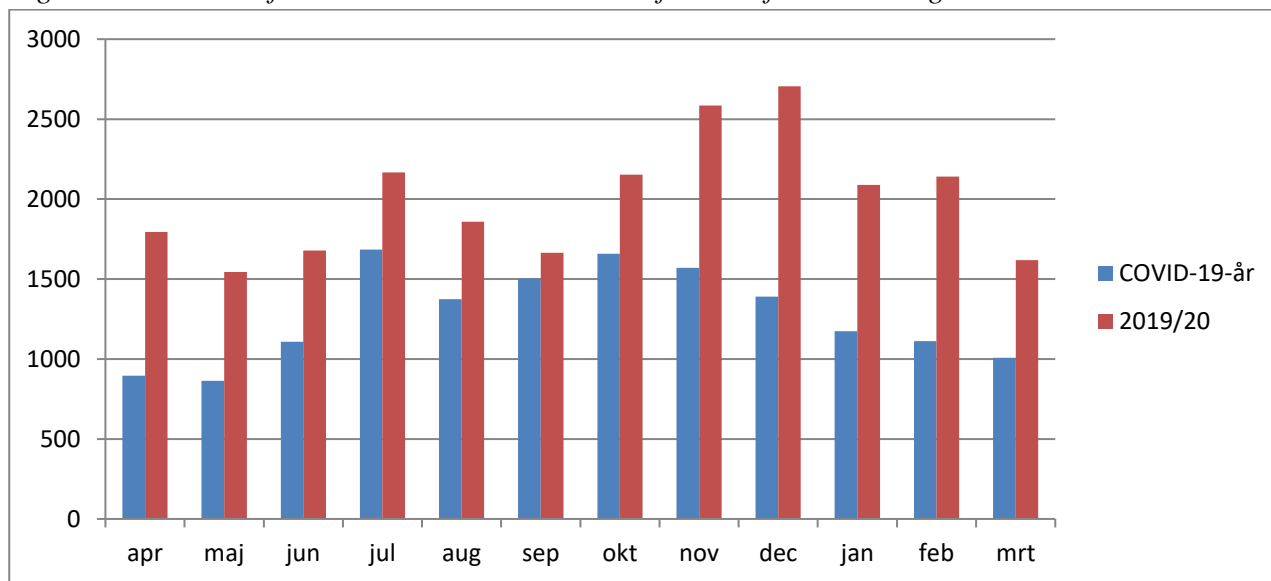
Måneder/uger

Af kapitel 3 fremgår, at omfanget af indbrud i beboelse varierer i løbet af året. I en nyere, dansk undersøgelse af geografiske og tidlige mønstre for indbrud i beboelse konkluderes, at denne form for kriminalitet koncentrerer sig til de mørke vintermåneder og de store ferieuger (Friis, Skov-Pedersen og Liebst, 2019, s. 4). Det mønster ses også i året før, pandemien kom til Danmark. I året med COVID-19-restriktioner ser fordelingen af anmeldte indbrud i beboelse imidlertid anderledes ud. Som figur 4.1 viser, er fordelingen i den periode mere jævn og topper juli og oktober måned, mens december, der sædvanligvis er den måned, hvor antallet af indbrud topper, ikke skiller sig ud. Det er oplagt at antage, at mængden og karakter af restriktioner har haft stor betydning for denne ændring. Så i realiteten er der i COVID-19 året to fænomener, der påvirker den tidslige fordeling af antallet af indbrud: sæsoneffekten og restriktionerne.

---

¹⁷ Vi har også haft kontakt med Københavns Vestegns Politi. De peger på nogle omstændigheder, der har betydning for det generelt forholdsvis høje indbrudsniveau i Rødovre og Hvidovre: Områder med mange parcelhuse, som tiltrækker københavnske og udenlandske kriminelle grupperinger. Men om dette også forklarer, hvorfor indbrud i beboelse i disse kommuner ikke er faldet under pandemien, er uvist.

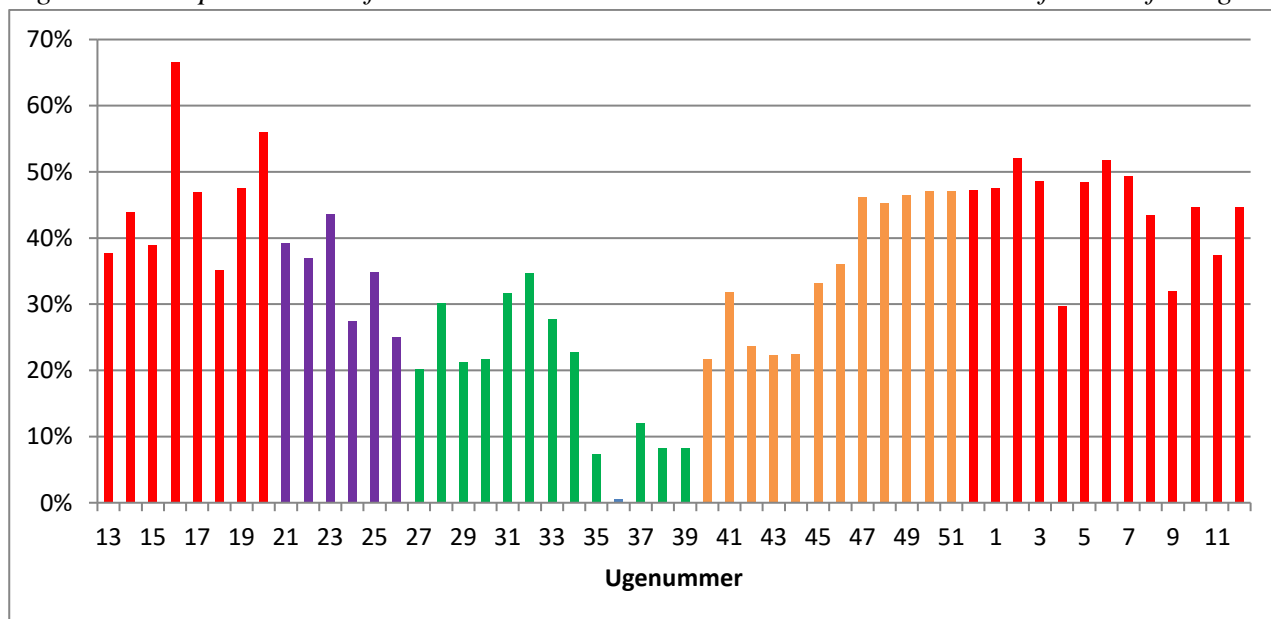
Figur 4.1. Antallet af anmeldte indbrud i beboelse fordelt efter måned og år.

Kilde: POLSAS

Af kapitel 3 fremgår, at faldet i antal anmeldte indbrud i beboelse er på 36 pct. i COVID-19-året sammenholdt med året forinden, og at halvdelen af dette fald antagelig skal tilskrives den allerede eksisterende tendens til færre indbrud. Uden COVID-19-restriktioner måtte det forventes, at søjlerne i figur 4.2, der viser den ugentlige procentuelle ændring i 2020/21 (COVID-19-året) i forhold til 2019/20, ville være af nogenlunde samme størrelse (et fald på 18 pct.). At faldets størrelse fluktuerer ganske meget, må ses som tegn på, at restriktionerne har påvirket de sædvanlige sæsonrelaterede mønstre for indbrud i forskellig grad.

Figur 4.2. Det procentuelle fald i anmeldte indbrud i beboelse i COVID-19-året fordelt efter uge.

Kilde: POLSAS

- De **røde søjler** viser de uger, hvor der har været flest restriktioner: fjernundervisning, så vidt muligt arbejde hjemmefra, lukning af butikkerne, restauranter, kulturinstitutionerne mm. og kun adgang til Danmark for dem med et anerkendt formål.
- De **lilla søjler** står for de uger, hvor nogle af restriktionerne er lempet, men hvor grænserne stadig var lukket for dem uden et anerkendt formål.
- De **grønne søjler** er perioden med meget få restriktioner. Natklubber var stadig lukket i disse perioder, og store festivaler var ikke tilladt, men ellers fungerede det meste, som det gjorde inden pandemien. Undtagelsen var dog hjemmearbejde. Selv om flere kunne komme på deres arbejdsplads, var der stadig et betydeligt antal (offentligt) ansatte, der arbejdede helt eller delvis hjemme.
- De **orange søjler** markerer perioden, hvori der igen blev indført nogle restriktioner for at afværge eller forsinke den anden COVID-19-bølge. Åbningstider for restauranter og barer blev skruet tilbage til kl. 22, og der blev indført lokale nedlukninger. Den største og mest omtalte lokale nedlukning var den, der ramte syv nordjyske kommuner i november 2020.

Figur 4.2 viser, at jo flere restriktioner der er, desto større er effekten på antallet af indbrud i beboelse. I ugerne 35-39 (august-september) er der reelt tale om en vækst i antal indbrud i forhold til det forventede, idet der som nævnt er forventet et fald på 17-18 pct. Dette indikerer, at der er en reel risiko for, at indbrudsniveauet vil stige, når alle restriktioner er ophævet.

Ugedage

Et kendetegn ved indbrud er, at det præcise gerningspunkt ofte ikke er kendt, idet beboere ikke har været hjemme, og fordi der heller ikke foreligger andre oplysninger – som f.eks. tidspunktet en alarm går i gang eller observationer fra naboer – der kan indkredse tidspunktet for indbruddet. I disse tilfælde angiver politiet i deres data en gerningsperiode, som typisk strækker sig fra det tidspunkt, beboerne tog hjemmefra, til det tidspunkt, de kom tilbage til hjemmet og opdagede indbruddet. I ferieperioder mv. kan gerningsperioden strække sig over flere dage. Til brug for den følgende analyse, har vi alene inkluderet de indbrud, hvor gerningsperioden strækker sig over højst tre dage.¹⁸ Dermed bortfalder 20 pct. af de anmeldte indbrud. Det gælder for COVID-19-året såvel som for de to forudgående år.

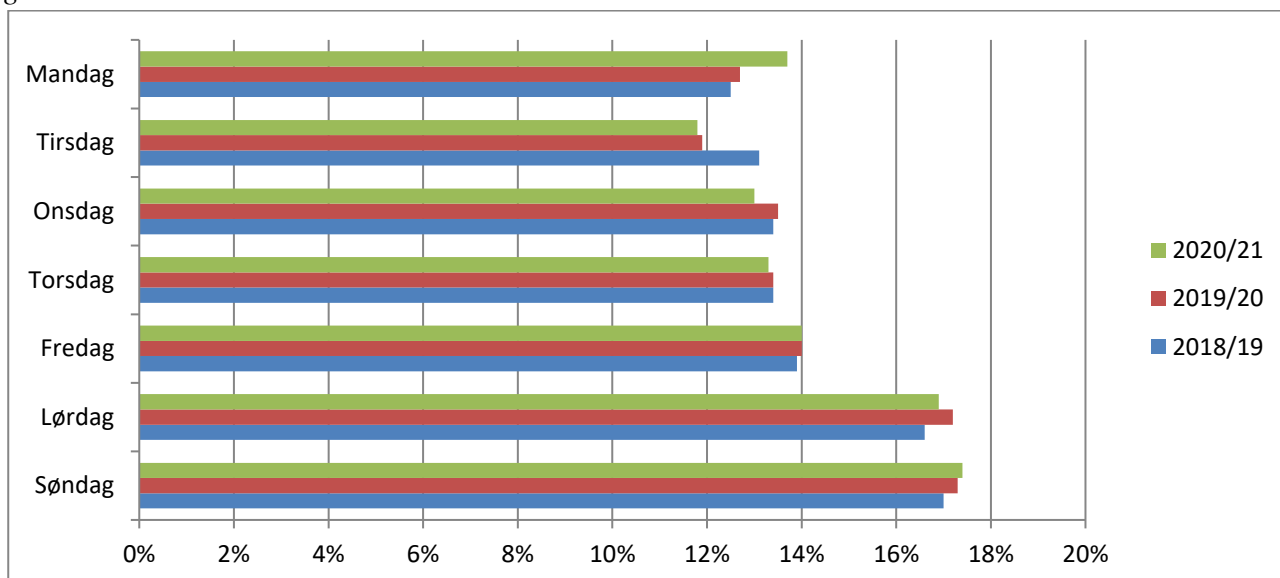
Den førnævnte analyse af de tidlige mønstre for indbrud viser, at lørdag og i lidt mindre grad fredag er de ugedage, hvor indbrud oftest sker (Friis, Skov-Pedersen og Liebst, 2019, s. 11). Vor analyse giver delvis et andet resultat, hvilket kan skyldes forskel i beregningsmetode. Det betyder imidlertid mindre, idet det primære formål med nærværende analyse ikke er at fastslå selve ugedagen for indbruddet, men at besvare spørgsmålet om, hvorvidt der er sket en ændring på grund af COVID-

---

¹⁸ Hvis gerningsperiodens start- og slutdag er samme dag, så er det umiddelbart klart, hvilken dag indbruddet fandt sted. Hvis start- og slutdag ligger lige efter hinanden, så tæller begge med i beregningen, men med en vægt på 0,5. Hvis der er en dag mellem start- og slutdag, får alle tre dage en vægt af 0,33.

19-restriktionerne. Figur 4.3 viser, at der ikke er sket bemærkelsesværdige ændringer i fordelingen af indbrud efter ugedag i året med restriktionerne i forhold til de to forudgående år.¹⁹

Figur 4.3. Indbrud i beboelse fordelt efter dag i ugen i henholdsvis COVID-19 året og i de to foregående år.

Kilde: POLSAS

Tidspunkt på dagen

Problemet med at fastslå, hvornår et indbrud har fundet sted, er endnu sværere, når det handler om tidspunktet på dagen, da gerningstidspunktet som nævnt sjældent kan fastsættes helt præcist, men alene ved et tidsinterval. Vi har valgt alene at inddrage sager, hvor dette tidsinterval er på maksimalt otte timer.²⁰ Efterfølgende er døgnet opdelt i fire tidsrum (nat, formiddag, eftermiddag og aften), og et indbrud registreres som hørende til det tidsrum, som de fleste timer i tidsrummet for indbruddet falder ind under. Konsekvensen af denne beregningsmetode er, at lidt over halvdelen af de anmeldte indbrud ikke indgår i analysen. Andelen, der inddrages i analysen, er dog den samme for de tre år.²¹

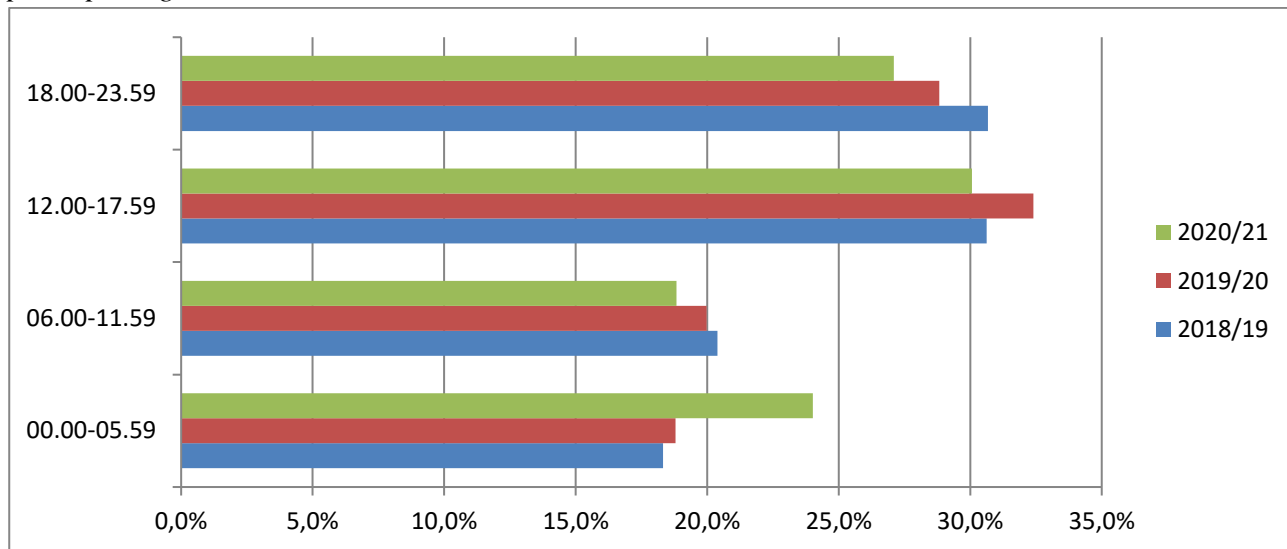
¹⁹ På baggrund af den præventive betydning af tilstedeværelse i hjemmet forekommer det umiddelbart uforståeligt, at der så bliver begået flere indbrud i weekenden end på hverdage. Forklaringen er antagelig, at mens indbrudstyven kan være meget usikker på, hvor længe beboere er ude af hjemmet på en hverdag, så kan tomme boliger i weekender opfattes som sikrere mål for indbrud. Som påvist af Friis, Skov-Pedersen og Liebst (2019, s. 10), så er risikoen for indbrud i villaer særlig stor på weekendaftener.

²⁰ Friis, Skov-Pedersen og Liebst (2019) og Sørensen (2004) har anvendt den såkaldte aoristic metode. Den metode går ud på, at alle timer af tidsintervallet får en vægt. Hvis intervallet omfatter f.eks. 3 timer, så får disse timer vægten 1/3, hvis intervallet strækker sig over en periode af 24 timer, så tildeles vægten 1/24 osv. Fordelen ved denne metode er, at alle anmeldte indbrud indgår i beregningen. Antagelsen ved denne metode er, at alle timer i tidsintervallet har samme sandsynlighed for at være indbrudstidspunktet. Det er nok tvivlsomt, om det forholder sig sådan, hvilket er grunden til, at vi har indsnævret tidsintervallet, der indgår i analysen.

²¹ 45 % i 2018/19, 44 % i 2019/20 og 44 % i 2020/21.

Figur 4.4 viser, at der bliver begået flere indbrud om eftermiddagen og om aftenen end om natten og formiddagen. Figuren viser også, at året med COVID-19-restriktioner adskiller sig fra de foregående år med forholdsvis mange indbrud om natten.

Figur 4.4. Indbrud i beboelse i COVID-19-året samt de to foregående år fordelt efter gerningstidspunkt på døgnet.

Kilde: POLSAS

Her skal derfor ses nærmere på alene indbrud om natten, jf. tabel 4.2, der viser, at faldet i indbrud om natten er lige så stort fra 2018/19 til 2019/20 som i pandemiens år, nemlig 18 %. Det betyder, at der ikke – som for indbrud generelt – har været et ekstra stort fald i indbrud om natten under pandemien. Tabellen viser i øvrigt meget store udsving med hensyn til ændringer i omfanget af indbrud om natten mellem landets politikredse. Mest bemærkelsesværdigt er, at der er tale om vækst i indbrud om natten i Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi, mens der relativt set har været et betydeligt fald i denne form for indbrud i Østjyllands Politi.

Tabel 4.2. Antal indbrud om natten fordelt efter politikreds og år.

	2018/19	2019/20	2020/21	Ændring	
				18/19 til 19/20	19/20 til 20/21
Nordjyllands Politi	154	108	96	- 30 %	- 11 %
Østjyllands Politi	316	295	203	- 7 %	- 31 %
Midt- og Vestjyllands Politi	152	138	112	- 9 %	- 19 %
Sydøstjyllands Politi	224	195	131	- 13 %	- 33 %
Syd- og Sønderjyllands Politi	245	150	139	- 39 %	- 7 %
Fyns Politi	230	209	161	- 9 %	- 23 %
Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi	124	140	106	13 %	- 24 %
Midt- og Vestsjællands Politi	157	128	116	- 18 %	- 9 %
Nordsjællands Politi	397	310	207	- 22 %	- 33 %
Københavns Vestegns Politi	194	186	218	- 4 %	17 %
Københavns Politi	221	114	126	- 48 %	11 %
I alt	2.414	1.973	1.615	- 18 %	- 18 %

Kilde: POLSAS

4.3 Fremgangsmåde (hvordan)

Beskrivelsen af indbrudstyvenes fremgangsmåde – modus – er baseret på såkaldte søgenøgler i POLSAS. Den politibetjent, der optager rapport i forbindelse med en anmeldelse, kan udfylde en eller flere søgenøgler, som er et efterforskningsredskab. Der er ikke krav om, at søgenøgler i alle tilfælde udfyldes, jf. det følgende. Her udgår vi fra, at politiets brug af søgenøgler er uafhængig af, om indbruddet er begået før eller under pandemien.

Søgenøglerne indeholder oplysninger, som ikke indgår i de obligatoriske variabler i POLSAS. Oplysningerne anvendes her, idet de kan være med til at karakteriseres indbrud før og under pandemien.

Der er fire relevante søgenøgler i forbindelse med spørgsmålet om, hvordan indbrudstyven er kommet ind i hjemmet: adgang, fremgangsmåde, indgang og redskab. Disse søgenøgler bliver også anvendt i tilfældet af indbrudsforsøg. En analyse viser, at disse oplysninger dog lidt oftere mangler i tilfælde af forsøg på indbrud.

Adgang

For 99 pct. af de anmeldte indbrud i beboelse er denne søgenøgle udfyldt. I COVID-19 året er der i 83 pct. af tilfældene tale om en forceret adgang, i 15 pct. om uhindret adgang, og i 2 pct. af indbruddene har gerningsmanden skaffet sig adgang ved hjælp et trick. Denne fordeling er stort set den samme i de forudgående år.

Når vi ser på forskellige perioder under pandemien, viser det sig, at der i de perioder, hvor Danmark var mest nedlukket, er en lille forskel i forhold til de tilsvarende perioder i det foregående år, idet en lidt større andel af indbruddene i disse perioder er sket uden hindring eller ved brug af trick, jf. tabel 4.3. Måske skyldes det, at beboerne i højere grad er hjemme, eller at indbrudstyven i mindre grad end ellers har ladet sig afskrække af beboernes tilstedeværelse. Men forskellen er som sagt ringe og dermed usikker.

Tabel 4.3. Andel indbrud i beboelse med uhindret adgang eller adgang via trick fordelt efter nedlukningsperiode og år.

	2018/19	2019/20	2020/21
18. marts – 17. maj	22 %	19 %	24 %
18. maj – 20. december	20 %	16 %	17 %
21. december – 17. marts	13 %	12 %	15 %
I alt	19 %	15 %	17 %

Kilde: POLSAS

Fremgangsmåde

Denne søgenøgle, der oplyser om måden, tyven er kommet ind i huset på, er kun udfyldt i 36 pct. af tilfældene i 2018/19 mod henholdsvis 65 og 66 pct. i 2019/20 og 2020/21. Der er tre metoder, som er klart mest brugt for at komme ind: opbrydning (60 pct.), rudeknusning (18 pct.) og aflistning (12 pct.). Cylinderboring, cylinderudvridning eller cylinderunderboring er sjældent anvendt. Det samme gælder for gennembrydning, spark/pres eller ved at skære et hul. De anvendte fremgangsmåder fordeles sig imidlertid ikke anderledes i COVID-19-året end i det forudgående år.

Indgang

Denne søgenøgle, der angår tyvens vej ind i huset, er udfyldt i samme udstrækning som den, der vedrører fremgangsmåde. Der er hovedsageligt kun to veje ind i et hjem: gennem et vindue eller en dør. Indgang gennem port, mur eller tag er kun omtalt i meget få indbrudssager. Heller ikke med hensyn til indgangssted er der forskel mellem i COVID-19-året og det forudgående år.

Redskab

Den sidste søgenøgle, indbrudsredskab, er udfyldt for ca. halvdelen af anmeldelserne - i 49 pct. i 2019/20 og 53 pct. i 2020/21. I de tilfælde, hvor søgenøglen er udfyldt, er svaret i ca. en tredjedel af sagerne, at det er ukendt, hvilket redskab der er blevet anvendt. I sager, hvor redskabet er kendt, er der i langt de fleste tilfælde anvendt et koben, og noget sjældnere nævnes en skruetrækker eller en sten. Dette billede gælder for COVID-19-året såvel som for det forudgående år.

4.4 Indbrudstyve (hvem)

De følgende analyser baseres på oplysninger om i alt 7.730 sigtelser, der har en gerningsdato, ligger mellem 18. marts 2018 og 17. marts 2021, således at det – svarende til de tidligere analyser – er

muligt at sammenligne sigtelser og sigtede vedrørende indbrud, der er begået i de to år inden den første nedlukning, med forholdene under pandemiens første år.

De 7.730 sigtelser er ikke ligeligt fordelt mellem årene, idet 47 pct. angår perioden 18. marts 2018 til 17. marts 2019, mens 31 pct. angår samme periode det efterfølgende år. Det betyder, at kun 22 pct. af sigtelserne angår COVID-19 året. Denne nedgang i andelen af sigtelser kan ikke tolkes som tegn på en faldende sigtelsesprocent, idet det dels må sammenholdes med faldet i antallet af anmeldelser af indbrud i beboelse og dels ses i lyset af, at sigtelser her rubriceres efter tidspunktet for indbruddet – uagtet at sigtelsen først rejses i en efterfølgende periode. I nogle tilfælde vil et indbrud først blive opklaret lang tid efter gerningstidspunktet.

Det er vigtigt at understrege, at de – i forhold til omfanget af anmeldte indbrud – meget få sigtelser ikke kan anvendes til at vurdere udviklingen i omfanget af indbrud, men alene til at vurdere forskelle i karakteristika hos lovovertræderen. Det er af oplagte grunde alene i forbindelse med en sigtelse, der fremkommer oplysninger om den formodede gerningsmand. Samtidig skal det understreges, at en sammenligning af karakteristika hos de sigtede i de to år før pandemien med sigtede i det første år under pandemien alene giver mening, hvis det er de samme forhold, der i begge år har betydning for, om et indbrud opklares eller ej. Vi antager *ikke*, at det er et tilfældigt udsnit af indbruddene, der opklares, men sammenligningen hviler på en antagelse om, at det er de samme forhold, der henholdsvis fremme eller hæmmer sandsynligheden for opklaring i de tre perioder. Kun hvis dette er korrekt, giver det mening at sammenligne de sigtede i disse tre perioder.

Som påpeget, kan der gå år, inden en sigtelse rejses. Det indebærer, at der har været kortere tid til at opklare forbrydelser i året for pandemien end i de to foregående år. Det afspejler sig i, at den gennemsnitlige opklaringstid for indbrud to år inden pandemien er på 86 dage, mens den er på 65 dage året inden pandemien og på 49 dage i pandemiåret.²² Da dette kan influere på sammenligneligheden, idet nogle former for indbrud må antages at være lettere at opklare end andre, tages varigheden af opklaringstiden i betragtning.

Det kan indledningsvis nævnes, at opklaringen af indbrud i villa/landbrugsejendom tager i gennemsnit stort set lige så lang tid som opklaringen af indbrud i lejlighed/værelse, nemlig henholdsvis 65 og 66 dage, og at det i alle tre år er langt de fleste sigtelser, som angår indbrud i villa/landbrugsejendom. To år før pandemien drejede sig om 73 pct., mens det året inden pandemien angik 76 pct. af sigtelserne og i pandemiens første år 78 pct.

---

²² Her er og i den følgende beregning er tælleenheden opklarede indbrud. Selv om der måtte være flere sigtede i sagen, tæller sagen altså kun én gang. I de efterfølgende analyser vedrørende karakteristika ved de sigtede indgår alle sigtelser.

Karakteristika ved de sigtede²³

Der er en lille forskel mellem de sigtedes kønsfordeling i de tre undersøgte perioder. To år inden pandemien var det 5 pct. af de sigtede, der er kvinder, mod 8 pct. året forinden, mens det i pandemiens første år er 9 pct. Umiddelbart ville man forvente et fald i andel kvinder i forbindelse med pandemien, idet det antagelig er de mest erfarne indbrudstyre, der vil fortsætte under de mere risikobetonede forhold, og kvindelige lovovertrædere har generelt en mindre omfattende kriminel karriere end de mandlige (Kyvsgaard, 1998). Forskellen skyldes ikke en kortere opklaringstid for kvindelige indbrudstyre end for mandlige, idet denne i gennemsnit er den samme for de to køn. Forskellen i kønsfordelingen er dog under alle omstændigheder så ringe, at sikre konklusioner ikke er mulige.

Med hensyn til de sigtedes alder ses der en mere markant forskel mellem de sammenlignede perioder, idet andelen af yngre indbrudstyre er mindsket en del. Det er således 66 pct. af dem, der blev sigtet to år før pandemien, der var under 30 år på gerningstidspunktet, mod 55 af de sigtede et år inden pandemien og 43 pct. af de sigtede under pandemien. Antagelig skal dette gradvise fald i andelen af unge primært forklares med, at der generelt har været et fald i kriminalitet blandt unge og unge voksne gennem en lang årrække (Kyvsgaard, 2020). Det kan dog ikke udelukkes, at noget af faldet skal forklares med, at COVID-19-restriktionerne har betydet, at unge sjældnere er kommet i kriminogene situationer og omgivelser, jf. den nævnte teori af Wikström, eller i situationer, jf. den nævnte teori af Farrington, hvor indbrud ses som en option.²⁴

Tabel 4.4. De sigtedes tilhørsforhold til Danmark to år før pandemien og i COVID-19-året.

	2018/19		2019/20		2020/21	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Dansker, færing, grønlander	2.474	68 %	1.804	76 %	1.304	77 %
Fastboende udlænding, asylsøger	495	14 %	341	14 %	239	14 %
Person med ulovligt ophold	97	3 %	51	2 %	79	5 %
Turist	591	16 %	183	8 %	72	4 %
I alt	3.657	100 %	2.379	100 %	1.694	100 %

Kilde: POLSAS

For så vidt angår tilhørsforhold til Danmark, viser tabel 4.4, at der er sket en halvering i andelen af sigtede, der har status som turister fra såvel to år før pandemien til ét år før som fra ét år før til COVID-19-året. Der har været peget på, at det kraftige fald fra 2018 til 2019 kan bero på øget grænsekontrol (Kruize, 2020a). Hvorvidt det fortsatte fald i andelen af turister blandt de sigtede under pandemien skyldes, at denne udvikling bare er fortsat, eller om det skyldes restriktionerne under pandemien, vides ikke. Det forekommer dog ret usandsynligt, at de lukkede grænser ikke i et eller andet omfang har påvirket omfanget af turister, der sigtes for indbrud.

²³ Det er givet, at datamaterialet omfatter personer, der er sigtet i flere sager. Da datasættet ikke omfatter personidentificerbare oplysninger, er det imidlertid ikke muligt at tage hensyn hertil ved beregningerne.

²⁴ Den gennemsnitlige opklaringstid er lidt længere for de unge end for de ældre: henholdsvis 68 og 62 dage.

Tabellen viser videre, at andelen af sigtede, der ikke har lovligt ophold i Danmark, er mere end fordoblet under pandemien, mens der i perioden forinden var tegn på en mindskning. Trenden forstærkes af, at den gennemsnitlige opklaringstid er særlig lang for denne gruppe.²⁵ Alle tre år er indbrud dog klart domineret af personer med dansk statsborgerskab, der udgør mere end tre fjerdedele af de sigtede i de to sidste perioder, og to tredjedele det første år. Andelen af sigtede, der er fastboende udlændinge, er ligget stabilt på 14 pct. i hele perioden.

I de to år inden pandemien var mere end 90 pct. af de sigtede, der har status som turister, fra Østeuropa, mens det i COVID-19-året drejer sig om 75 pct. For så vidt angår sigtede uden lovligt ophold i Danmark, var to tredjedele af dem sigtet to år inden pandemien fra et østeuropæisk land, mens denne andel var på godt tre fjerdedele i året inden pandemien. I COVID-19 året drejede det sig om 40 pct., idet mere end halvdelen af de sigtede med ulovligt ophold det år kom fra Sydamerika.²⁶

4.5 Udbytte (hvad)

Indsigt i udbyttet og mulige ændringer heri som følge af pandemien er opnået gennem to kilder: forsikringsoplysninger og politiets registrering af koster i POLSAS. Forsikring & Pension offentliggør en [tyveristatistik](#) på deres hjemmeside. Her findes oplysninger om erstatning for indbrud og simpelt tyveri, der er udbetalt i forbindelse med en familieforsikring. Indbrud svarer til indbrud i beboelse. Simpelt tyveri omfatter indbrud i beboelse, hvis der er tale om uhindret adgang, samt tyveri fra biler.

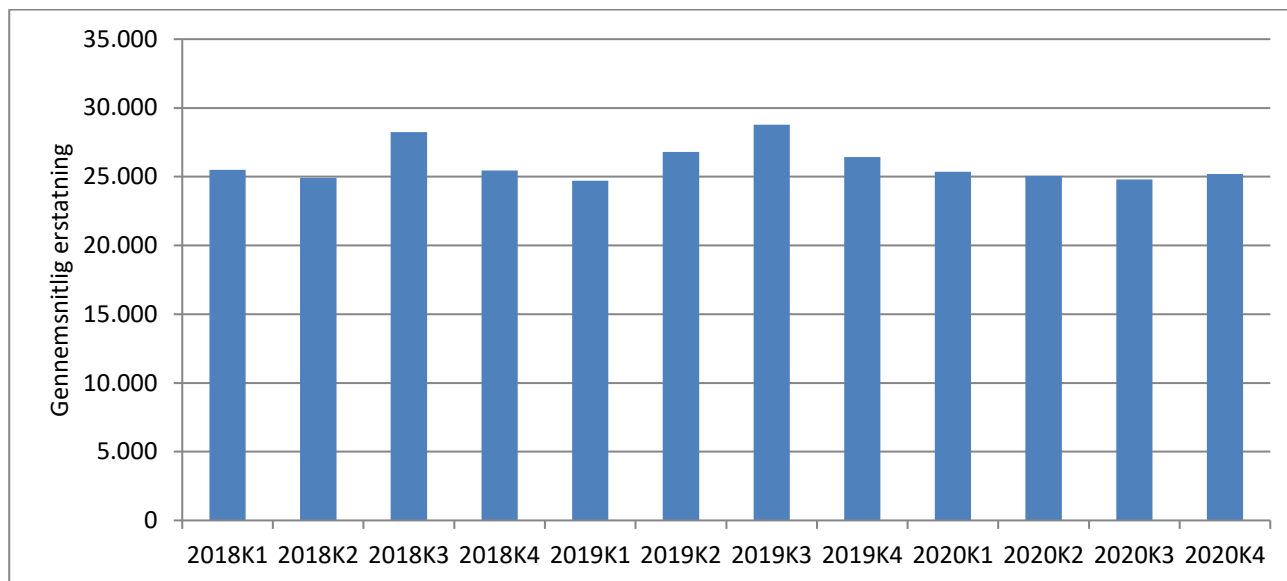
Det gennemsnitlige erstatningsbeløb pr. anmeldt indbrud var på 25.985 kr. i 2018 mod 26.543 kr. i 2019 og 25.247 kr. i 2020. Det gennemsnitlige beløb pr. kvartal (se figur 4.5) viser heller ikke stor variation.

---

²⁵ Den gennemsnitlige opklaringstid er på 79 dage for personer med ulovligt ophold mod 67 dage for gruppen af danskere, færingere og grønlændere, 58 dage for fastboende udlændinge og asylansøgere og 64 dage for turister.

²⁶ Dataene tyder på, at det drejer sig om tre personer, der er sigtet for en lang række forhold.

Figur 4.5. Det gennemsnitlige erstatningsbeløb (familieforsikring) for indbrud pr. kvartal, 2018-2020.

Kilde: Forsikring & Pension

Selvom det gennemsnitlige erstatningsbeløb for indbrud i beboelse er nogenlunde det samme under som før pandemien, kan der alligevel godt være en ændring i kostervalg. Til at undersøge det nærmere er anvendt POLSAS-oplysninger om kostervalg, der er beskrevet i søgenøgler. For 55 pct. af anmeldelserne er en eller flere søgenøgler med oplysninger om kostervalg anvendt.²⁷ Kosterne er her inddelt i otte varegrupper (se tabel 4.5). Kategorien ”intet stjålet” omfatter både indbrudsforsøg og de tilfælde, hvor der i øvrigt ikke er stjålet noget.

Tabel 4.5 er baseret på en multirespons variabel, idet flere varegrupper kan være omfattet af en indbrudsanmeldelse. I gennemsnit er der markeret 1,5 varegrupper i de tilfælde, hvor disse er anvendt.

Tabellen viser, at kostervalget ikke har ændret sig i COVID-19-året sammenlignet med de forudgående år. Smykker mm. står øverst på indbrudstyvenes ønskeliste, efterfulgt af kontanter/kreditkort og elektronik. Det er bemærket, at tøj/tasker (næsten) kun er registreret i 2018/19, hvilket højst sandsynligt skyldes, at politiet ikke længere registrerer det i søgenøglerne.²⁸

²⁷ Når der ses bort fra indbrudsforsøg, hvor der selvsagt ikke er stjålet noget, er der udfyldt en eller flere søgenøgler vedrørende kostervalg for 58 pct. af anmeldelserne.

²⁸ Sammenlignet med en hæleriundersøgelse (Kruize, 2020b) ses det, at kategorien personlige effekter (tøj, tasker, sko, personlige pleje, sport, hobby, briller mm) ikke længere optræder i politiets søgenøgler. Det er ikke overraskende, for politiets søgenøgler er først og fremmest et efterforskningsredskab, hvorfor det er mindre relevant at dokumentere denne type af udbytte.

Tabel 4.5. Kostervalg (multirespons) fordelt efter perioder før og under pandemien.

	Antal			Procent af anmeldelser		
	2018/19	2019/20	2020/21	2018/19	2019/20	2020/21
Smykker, ure, guld/sølv	7.472	6.156	3.586	45 %	47 %	44 %
Kontanter/betalingskort	5.491	4.309	2.483	33 %	33 %	30 %
Elektronik	4.701	3.714	2.142	29 %	28 %	26 %
Designmøbler	1.659	1.369	767	10 %	10 %	9 %
Møbler mm	780	920	462	5 %	7 %	6 %
Identitetskort	977	659	424	6 %	5 %	5 %
Alkohol/tobak	478	353	205	3 %	3 %	3 %
Tøj/tasker	308	0	3	2 %	0 %	0 %
Intet stjålet	2.423	2.015	1.467	15 %	15 %	18 %

Kilde: POLSAS

Kostervalg ved indbrud om natten adskiller sig markant fra det samlede billede. I ca. en fjerdedel af disse indbrud bliver der intet stjålet. Det er en større andel end ved alle indbrud og kan forklares med, at der er flere indbrudsforsøg om natten end på andre tidspunkter. I en fjerdedel af indbrudene om natten er der stjålet designmøbler, altså en noget større andel end det, der fremgår af tabel 4.5. Elektronik og smykker mm. er derimod sjældnere udbytte ved indbrud om natten end ved andre indbrud. Det bemærkes, at denne forskel mellem kostervalg ved indbrud om natten er den samme i COVID-19 året som i de foregående år.

5 Opsamling og diskussion

5.1 Analyseresultater

Spørgsmålet om pandemiens betydning for omfanget af indbrud i beboelse er undersøgt ved at se på, hvorvidt antallet af indbrud mindsker mere i denne periode sammenlignet med udviklingen i antallet af indbrud fra to år før pandemien til ét år før. Eftersom faldet i antallet af indbrud i beboelse i sidstnævnte periode var historisk stort – på 18 pct. – er der grund til at antage, at et endnu større fald under pandemien med rette kan tilskrives restriktionerne under pandemien.

Ovenstående støttes af følgende analyseresultater:

1. I pandemiens første år (18. marts 2020 – 17 marts 2021) har der været et fald på 36 pct. i omfanget af indbrud i beboelse i forhold til det foregående år. Nedgangen er altså dobbelt så stor som det nævnte historisk store fald i perioden forud.
2. Nedgangen i antallet af indbrud følger nøje omfanget af restriktioner, idet faldet er størst i perioder med flest og mest omfattende restriktioner og mindre eller – i et vist omfang – afløst af en stigende tendens i perioder med færre restriktioner.
3. Under den lokale nedlukning af i Nordjylland i november 2020 skete der i forhold til perioden lige før og lige efter denne nedlukning en halvering i antal anmeldte indbrud i beboelse.
4. Udviklingen i antallet af indbrud i beboelse i Finland, Norge og Holland under pandemien følger i store træk det samme mønster som i Danmark, mens der ikke under pandemien er konstateret nedgang i indbrud i beboelse i Sverige. Omfanget af nedlukninger og restriktioner i Sverige har været betydeligt mindre omfattende end i Danmark og de andre undersøgte lande.

Faldet i indbrud i beboelse under pandemien er sket over en bred kam, idet der dog er små forskelle med hensyn til, hvilken slags indbrud i beboelse der er mindsket under pandemien.

5. Nedgangen i antallet af indbrud i beboelse i Danmark vedrører både villaer/huse og lejligheder (der udgør hovedparten af indbrud i beboelse), mens der ikke har været en nedgang i indbrud i landejendomme.
6. En større andel af indbruddene under pandemien end forinden er ikke fuldbyrdede indbrud, men forsøg herpå. I nedlukningsperioderne er der et par procent flere forsøg på indbrud end før pandemien og i genåbningsperioder.

7. Nedgangen i antallet af indbrud er sket i alle landsdele og i alle politikredse, idet der dog er enkelte politikredse, hvor faldet er ringe, og enkelte kommuner, hvor der ikke har været et fald, men en vækst i antallet af indbrud. Der er ikke fundet en solid forklaring på, hvorfor enkelte kommuner afviger fra tendensen.
8. Nedgangen i antal indbrud under pandemien angår indbrud i dag- og aften timer, mens omfanget af indbrud om natten ikke er mindsket under pandemien.
9. Nedgangen i antal indbrud under pandemien gælder alle ugedage, og nedgangen er af samme størrelsesorden alle ugens dage.
10. Under pandemien er der en lidt større andel af indbruddene, der er begået uden hindring eller med brug af trick.

Kun en meget lille del af indbruddene fører til en sigtelse, hvilket gør oplysninger om karakteristika ved de sigtede usikre. Med dette in mente kan nævnes, at en antagelse om, at omrejsende udenlandske kriminelle er ansvarlige for en betydelig del af indbrud i danske hjem, ikke bekræftes af sigtel-sesdata. Disse viser, at antallet af sigtede omrejsende kriminelle allerede årene forud pandemien var halveret (fra 16 til 8 pct.).

11. Det er en mindre andel af de sigtede, der har begået indbrud under pandemien, end af dem, der gjorde det i årene forinden, der er turister, mens der er en – lidt usikker – vækst i andelen af sigtede uden lovligt ophold i Danmark.
12. Der er relativt flere kvinder og relativt færre unge blandt de sigtede under pandemien. Det er dog uvist, om disse ændringer kan tilskrives pandemien.

Der er ingen tegn på forskydning fra indbrud i beboelse til andre former for indbrud. Det samme gælder for simple tyverier. Om der er tale om forskydning i retning af bedragerier, kan hverken be- eller afkræftes.

13. Antallet af anmeldte indbrud i erhvervsejendomme og institutioner er også mindsket under pandemien, idet faldet var på 10 pct. i året inden pandemien mod 23 pct. under pandemien. Faldet beror især på en meget stor nedgang i disse indbrud i perioder med mange restriktioner.
14. Også indbrud i fritids- og kolonihavehuse er mindsket betydeligt under pandemien. Mens faldet i denne form for indbrud var på 13 pct. året inden pandemien, var det på 32 pct. i pandemiens første år. Faldet i indbrud i fritids- og kolonihavehuse er ikke, som de øvrige former for indbrud, så påvirkeligt af omfanget af restriktioner, men er jævnt stigende i løbet af COVID-19 året.
15. Omfanget af indbrud i garage, udhus, loft- og kælderrum er hverken mindsket eller steget i pandemiens år i forhold til året forinden.
16. Under pandemien er der – usikre – tegn på en vis forskydning i kriminalitetens art til bedrageri, herunder antagelig primært internetrelaterede bedragerier.

17. Simple tyverier såsom lommetyveri, tyveri af/fra taske mv. er også mindsket en del under pandemien. Det samme – men dog i mindre grad – gør sig gældende for tyveri fra bil, båd mv.

5.2 Tolkning af resultater

Der er næppe tvivl om, at følgerne af pandemiens i form af bl.a. restriktioner og nedlukninger har haft en ganske betydelig effekt ikke alene på den form for indbrud, der her er i fokus – indbrud i beboelse – men også på indbrud i erhvervsejendomme/institutioner samt i fritids- og kolonihavehuse. At der har været en nedgang i indbrud i beboelse, var forventeligt, da der under pandemien har været mange flere beboere til stede i hjemmet eller i hvert fald i beboelsesområdet end ellers, hvilket har medført en øget overvågning og kontrol af hjemmene, der, jf. rutineaktivitetsteorien, er af stor betydning for at forhindre indbrud. At det først og fremmest er dette, der har betydning for faldet i omfanget af indbrud, bekræftes af, at nedgangen i indbrud i beboelse er særlig stor i perioder med mange restriktioner og mindre eller ikke eksisterende i perioder med færre restriktioner.²⁹

Når der ikke ses en præventiv effekt af indbrud i landejendomme, skyldes med meget stor sandsynlighed, at det er boligformer, hvor der også før pandemien typisk var nogen til stede i dagtimerne, hvorfor restriktioner og nedlukninger ikke kan forventes at have en betydning for risikoen for denne form for indbrud.

Det er – på baggrund af de ændrede livsformer, pandemien har affødt – ikke helt uventet, at der er sket et fald i indbrud i fritids- og kolonihavehuse. Umiddelbart var vor antagelse dog, at der ville være en vækst i denne form for indbrud netop fordi, det under pandemien var blevet vanskeligere for indbrudstyven at begå indbrud i en beboelse. Det kunne formodes at afstedkomme en forskydning i arten af indbrud fra indbrud i beboelse til indbrud i fritidshuse. Men det viste sig, at mange danskere i løbet af pandemiens første år valgte at flytte hjemmearbejdet til sommerhuset. Som påvist, var nedgangen i indbrud i fritids- og kolonihavehuse mindre i starten af COVID-19-året end senere, hvilket antagelig skyldes, at mange har været tøvende over for muligheden for at flytte arbejdspladsen til sommerhuset, for hvor længe ville nedlukningerne vare?

Det er ikke til at vide, om flytningerne til fritidshuset under pandemien har indebåret, at nedgangen i indbrud i beboelse er mindre, end den ellers ville have været. Det forekommer dog ikke særligt sandsynligt, idet antallet af sommerhuse i Danmark er ret begrænset – knap 230.000 ifølge Danmarks Statistik – hvorfor muligheden for at flytte fra huset eller lejligheden til sommerhuset har været forbeholdt de få. Tilbage i beboelsesområdet har der stadig været mange flere beboere – og dermed vogtere – til stede i dagtimerne end sædvanligt.

---

²⁹ Det bekræftes også af tal fra Danmarks Statistik for 2. kvartal 2021, hvor der er registreret 3.158 indbrud i beboelse. Det svarer til en stigning på 12 pct. sammenlignet med samme kvartal i 2020, hvor Danmark var nedlukket. I 2. kvartal 2021 blev Danmark gradvis genåbnet.

Det er mindre forventeligt, at nedlukninger under pandemien også er forbundet med færre indbrud i erhvervsejendomme og institutioner. Offentligt ansatte var – med undtagelse af beredskabspersonale (f.eks. politi og sundhedsvæsen) – hjemsendt. Det samme var mange forældre, der har skullet passe deres børn. Samtidig har andre butikker end fødevarerbutikker, apoteker mv. i visse perioder været lukket. Hvorfor har dette ikke indebåret flere indbrud på arbejdspladser, i skoler, fritidshjem og butikker?

En mulig forklaring er, at pandemien og de dermed følgende restriktioner også har påvirket situationen for potentielle gerningsmænd. Indbrud kan, som det fremgår af den nævnte *Situational Action Theory*, være et produkt af situationer, som motiverede gerningsmænd befinder sig i. Situationen kan bl.a. inkludere rusmidler og ustruktureret samvær i butiks- og bycentre. Med lukkede storcentre, butikker, restauranter og barer vil sådanne situationer sjældnere opstå.

En anden mulig forklaring kan være en reel eller oplevet større risiko ved at begå indbrud. Under dele af nedlukningsfaserne har byområder med sædvanligvis myldrende aktivitet ligget meget øde hen, hvilket kan have skabt fornemmelsen af øget risiko – en større synlighed – ved at befinde og bevæge sig ude. Dette kan, jf. den nævnte teori om *the subjective expected utility*, have medført, at den potentielle gerningsmand i denne situation har vurderet, at det mulige udbytte af et indbrud ikke står mål med risikoen.

Og som en tredje forklaring kan peges på restriktionernes og nedlukningens potentielle indflydelse på efterspørgslen af hælervarer og på mulighederne for at afsætte koster. Som nævnt, har pandemien indebåret både ændrede livsformer, ændrede samværsformer og ændringer i bylivet. Den har skabt en form for disruption, hvis omfang og betydning endnu er uvis, men at forandringerne også kan påvirke efterspørgslen og markedet for stjålne effekter, er næppe usandsynligt.

Hvis antagelsen om, at også hælermarkedet er blevet påvirket under pandemien, er korrekt, betyder det, at den nedgang, der er set i indbrud i beboelse, erhvervsejendomme, institutioner og fritidshuse, ikke alene skal forklares med en øget overvågning. De mulige ændringer på hælermarkedet må også have haft betydning herfor. I forhold til indbrud i erhvervsejendomme såsom butikker og lagerbygninger kan udbyttet være nye varer, som tyv eller hælere kan sælge til andre butikker. Når disse butikker er lukket som følge af pandemien, vil det føre til et fald i efterspørgslen. Og tilsvarende vil udbyttet ved indbrud i beboelse ofte være smykker og guld- eller sølvgenstande, som under pandemien vanskeligt kan afsættes til en guldsmed. Givetvis er hælermarkedet også på mange andre måder blevet forstyrret af de forhold, pandemien har skabt.

Erfaringerne fra den særlige og meget omfattende nedlukning af syv nordjyske kommuner viser dog, at forstyrrelse af hælermarkedet antagelig har en mere begrænset præventiv effekt end andre forhold. Den markante nedgang i både indbrud i beboelse og i erhvervsejendomme og institutioner, der sket i denne kortvarige periode, kan næppe formodes at have påvirket handlen med stjålne varer.

Men hvorfor har der så ikke under pandemien været en større nedgang end ellers i omfanget af indbrud i garager, udhuse, kældre og lofter, når beboerne hyppigere har været til stede i boligen? Muligvis er forklaringen på dette fænomen knyttet til karakteristika ved gerningsmanden og formålet med tyveriet (varer til eget forbrug), men det kræver en nærmere analyse af disse former for indbrud for at komme svaret nærmere.

Forklaringen på, at relativt flere af indbruddene i beboelse under pandemien ikke er fuldbyrdede, men forsøg på indbrud, er derimod selvklar og hænger sammen med, at der i flere tilfælde er beboere hjemme, når indbrudstyven er i aktion.

Det er ikke overraskende, at faldet i indbrud i beboelse under pandemien stort set gælder hele landet, idet der har været tale om landsdækkende restriktioner og nedlukninger. Igen viser den kortvarige, men kraftige nedlukning af syv kommuner i Nordjylland nedlukningens klare effekt: Den mobilitet, der dermed mindskedes, indebar en øjeblikkelig halvering af indbrud i beboelse samt en kraftig reduktion i indbrud i erhvervsejendomme og institutioner.

Endnu en bonus synes affødt af restriktionerne under pandemien: et fald i simple tyverier såsom lommetyverier og tyverier af og fra tasker. En tilsvarende tendens synes at have gjort sig gældende i Norge og Sverige. Eftersom nedlukninger af skoler, arbejdspladser og restauranter i meget ringere grad har fundet sted i Sverige end i Danmark og Norge, skal mindskningen i denne form for kriminalitet muligvis forklares med grænselukninger – med færre turister og andre, ikke herboende, som i perioder uden grænselukninger kan være såvel mulige gerningsmænd som mulige ofre for sådanne simple tyverier. Som nævnt viser oplysningerne fra Norge et stort fald i antallet af nordmænd, der har været ofre for kriminalitet uden for landets grænser under pandemien.

I øvrigt er det vanskeligt på baggrund af denne undersøgelse at konkludere noget specifikt om betydningen af grænselukninger. Det er muligt, at det meget store fald i antal indbrud i beboelse i Sydøstjylland Politi er relateret hertil, men på den anden side kunne der så også forventes et særlig stort fald i indbrud i beboelse i Syd- og Sønderjyllands Politi, hvilket ikke er tilfældet. Nævnes skal også, at en mindre andel af de sigtede, der har begået indbrud under pandemien, er turister, mens omvendt en lidt større andel er personer uden lovligt ophold. Tallene er meget små og kan påvirkes af, at samme person sigtes for flere indbrud. Samtidig kan erfaringerne fra nedlukningen af de syv nordjyske kommuner igen fremhæves. Den nedgang i indbrud, der sket i forbindelse hermed, kan næppe relateres til grænselukninger, men skyldes antagelig gerningsmænd med fast bopæl i Danmark.

Er alting så bare positivt? Ikke helt.

Som nævnt er der enkelte kommuner, som ikke har oplevet et fald i omfanget af indbrud i beboelse, men tværtimod en stigning. Det ligger uden for rammerne af denne undersøgelse at belyse disse lokale variationer, men det vil være væsentligt at se lidt nærmere på det, da variationerne potentielt rummer vigtig information af værdi for det forebyggende arbejde.

Selv om der ikke er sket forskydning til andre former for indbrud, er der – usikre – tegn på en vis vækst i bedragerier i perioder med særligt stort fald i indbrud i beboelse.

Undersøgelsen viser også, at der under pandemien relativt set har været en vækst i omfanget af indbrud om natten. Desuden ses, at flere indbrudstyper er kommet ind i huset uden hindring, og at indbrudstyperne gennemgående har været ældre end det, der er set i de tidligere år. Det tyder på, at de, der har begået indbrud på trods af de forhindringer, restriktionerne indebærer, er mere professionelle og i højere grad parate til at tage en risiko. Også kostervalg ved natteindbrud (relativt ofte designmøbler) peger i denne retning. Indbrud om natten er i meget høj grad urovækkende, for denne type af indbrud vil givetvis blive opfattet som betydeligt mere skræmmende end indbrud, der er begået i dagtimerne, mens beboerne har været ude af huset. I Københavns og Københavns Vestegns Politi har der været en reel stigning i omfanget af natteindbrud under pandemien. Om det betyder, at mere professionelle indbrudstyper har søgt til disse områder, er uvist.

5.3 Perspektivering

Nedgang i indbrud i beboelse og anden kriminalitet viser sig som en bieffekt af en ekstraordinær og ekstrem situation – en pandemi. Er der på denne baggrund overhovedet noget, vi kan lære og tage med os i det videre forebyggende arbejde?

Det er givet, at meget af det, der har drevet den præventive effekt under pandemien – restriktioner og omfattende nedlukninger – ikke er noget, nogen ønsker fortsat på trods af nok så omfattende gunstige effekter på kriminalitet. Det, der er spørgsmålet, er om nogen af de forhold, der under pandemien har haft en betydning for den faldende kriminalitet, også vil gøre sig gældende fremover. Det, der falder lige for, er hjemmearbejde. Diskussionerne under perioderne med hjemmearbejde tyder på, at hjemmearbejde fremover vil blive anvendt betydeligt mere end i tiden inden pandemien. Det må formodes at reducere risikoen for indbrud i hjemmet.

I øvrigt er det vanskeligt at pege på mulige præventive forhold, der er relateret til eller boostet under pandemien, og som kan tænkes at fortsætte i en eller anden form. Her skal i stedet resultaterne af undersøgelsen vurderes i forhold til de indbrudsråd, som [Bo trygt](#) giver med henblik at reducere risikoen for indbrud i hjemmet.

Det første råd angår [nabohjælp](#), hvis primære opgave er at holde øje med det, der foregår i boligkvarteret – med andre ord: øget overvågning. Hjemmearbejdet under pandemien har som nævnt utvivlsomt haft betydning for det ekstra store fald i indbrud i beboelse under pandemien, hvilket understøtter idéen om, at overvågning har en væsentlig præventiv effekt. Nabohjælp må derfor anses for at være et godt forebyggende middel, men muligvis kan der være behov for at få set ordningen efter i sømmene med henblik på en mulig ny realitet med mere udbredt hjemmearbejde. Hvordan kan man flette denne gevinst ind i nabohjælp-ordningen?

[Tænd lyset og klip hækken](#) er et andet indbrudsråd. Opfordringen sigter på at gøre det vanskeligere for tyven af komme ind i boligen uden at blive set. Det er intet, der indikerer, at denne form for præventiv virksomhed er øget under pandemien, hvilket dog ikke betyder, at sådanne tiltag ikke har en effekt.

Tilsvarende gælder det tredje indbrudsråd, der angår teknisk og praktisk [indbrudssikring](#) af boligen via solide døre, vinduer og låse.

Fjerde råd vedrører [hæleri](#) og baserer sig på erkendelsen af, at omfanget af indbrud ville være betydeligt lavere, såfremt det ikke var muligt at få afsat de stjålne varer. Det formodes, at mange hælervarer i dag afsættes via nethandel, og købere opfordres derfor til at bruge MobilePay eller at se efter sælgers NemID, således at købet kan spores tilbage til sælgeren. Som nævnt, tyder undersøgelsen på, at en delvis nedlukning eller forstyrrelse af hælermarkedet under pandemien har influeret på faldet i indbrud – ikke alene på det, der angår indbrud i beboelse, men også på indbrud i fritidshuse, erhvervslokaler og institutioner. Problemer med at afsætte de stjålne varer kan altså have demotiveret tyven. Det er en vigtig erfaring, og i lyset heraf er den [aftale](#), Bo trygt i februar 2021 indgik med Dansk Erhverv og handelsplatformene DBA og GulogGratis, om bl.a. at få dem, der opretter en salgsannonce, til at identificere sig, meget vigtig. Det bliver interessant at se, hvorvidt aftalen afspejler sig i kommende indbrudsstatistikker. Resultatet fra undersøgelsen kalder imidlertid også på, at der sættes mere spotlys på hælermarkedet og hælerivirksomhed som sådan, for der skjuler sig muligvis et større præventivt potentiale. Selvom hæleri er et meget vanskeligt tilgængeligt område at få viden om og indsigt i, bør der nok bruges flere kræfter på at opnå det.

Litteraturliste

Aebi, M. et al. (2021): *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics 2021*. Sixth Edition. [ESB \(unil.ch\)](http://www.unil.ch/ESB)

Balvig, F. (2017). *Fra barndommens gade til cyberspace*. København: Det Kriminalpræventive Råd.

BRÅ (2021). *Kriminalstatistik 2020*. Anmældte brott. Slutlig statistik. Stockholm: Brottsförebyggandet Rådet.

Cohen, L.E. and M. Felson (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44:588-608.

Ejrnæs, A., R.H. Scherg, A. Cold og J.K. Staunstrup (2021). *Natteliv og vold. En geografisk analyse af nattelivsrelateret vold under coronaepidemien*. København: Det Kriminalpræventive Råd.

Farrington, D. P. (1979). Experiments on deviance with special reference to dishonesty. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in experimental social psychology*, 12:207–252. New York: Academic Press.

Friis, C.B., H. Skov-Petersen og L.S. Liebster (2019). *Indbrud i Danmark: Geografiske og tidlige mønstre*. København: Det Kriminalpræventive Råd.

Harris, C., C Hale, and S. Uglow: *Theory into practice: implementing a market reduction approach to property crime*. In Bullock, K. and N. Tilley (eds.): *Crime reduction and problem-oriented policing*. Cullompton: Willan Publishing.

Justitsministeriets Forskningskontor (2013). *Kriminalitetsniveauet i kommuner og politikredse 2011*. København: Justitsministeriet.

Kruize, P. (2020a). *Kriminalitet blandt ikke-fastboende udlændinge i Danmark 2015-2019*. Jægerspris: Center for Kriminalitetsanalyse.

Kruize, P. (2020b). *Det Danske hælermarked 2014 – 2019: Estimer over omfang og karakteristika, med fokus på stjalte varer, der stammer fra indbrud i privat beboelse*. København: Det Kriminalpræventive Råd.

Kruize, P. og D.W.M. Sorensen (2017). *Det danske indbrudsniveau set i et internationalt perspektiv*. København: Det Kriminalpræventive Råd.

Kyvsgaard, B. (2020): *Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2006-2019*. København: Justitsministeriet.

Kyvsgaard, B. (1998): *Den kriminelle karriere*. København: Justits- og Økonomforbundets Forlag.

Mannov, J., C. Østergaard og L. Minke (2020). *Kriminalitetsudviklingen i Danmark under covid-19 pandemien*. København: Det Kriminalpræventive Råd.

Niras (2014). *20 Tyve: En undersøgelse af indbrudstyvers motiver og adfærd*. København: Det Kriminalpræventive Råd.

Nivette, A. et al. (2021). A global analysis of the impact of Covid-19 stay-at-home restrictions on crime. <https://www.nature.com/nathumbehav/>

Pedersen, A.-J. B, B. Kyvsgaard og F. Balvig (2020). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2019*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.

Pedersen, A.-J. B, M.M. Okholm og F. Balvig (2021). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2020. Hovedtal*. København: Justitsministeriets Forskningskontor, 2021.

Sutton, M. (1998). *Handling of stolen goods and theft: A market reduction approach*. Home Office Research Study 178. London: Home Office.

Sutton, M., S. Hodgkinson and M. Levi (2008). Handling stolen goods: Findings from the 2003 offending crime and justice survey. *Internet Journal of Criminology*.

Sorensen, D.W.M. (2004a). *Repeat Burglary in the Private Danish Home: Extent, Time Course, and Implications for Prevention*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Sorensen, D.W.M. (2004b). *Temporal Patterns of Danish Residential Burglary: By Month, Day of Week, and Hour of Day*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Sorensen, D.W.M. (2005). *The Journey to Danish Residential Burglary: Distributions and Correlates of Crime Trips Made by Convicted Danish Offenders*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Sorensen, D.W.M. (2011). *Rounding Up Suspects in the Rise of Danish Burglary: A Statistical Analysis of the 2008/09 Increase in Residential Break-ins*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Wikström, P-O (2004). *Crime as Alternative. Towards a Cross-level Situational Action Theory of Crime Causation*. In (Ed) J. McCord: *Beyond Empiricism: Institutions and Intentions in the Study of Crime*. Advances in Criminological Theory. New Brunswick. Transaction.

Wikström, P.O., D. Oberwittler, K. Treiber & B. Hardie (2012). *Breaking Rules*. Oxford: Oxford University Press 2012.

Bilag 1. Indbrudsrisikoen pr kommune i de enkelte politikredse

Kommune	Husholdninger	Anmeldte indbrud			Indbrudsrisiko			Ændring (Covidår)
		2018/19	2019/20	2020/21	2018/19	2019/20	2020/21	
Nordjyllands Politi								
Brønderslev	16.629	178	125	70	10,7	7,5	4,2	-44 %
Frederikshavn	29.943	292	206	97	9,8	6,9	3,2	-53 %
Vesthimmerlands	17.369	128	106	97	7,4	6,1	5,6	-8 %
Læsø	1.000	5	0	0	5,0	0,0	0,0	
Rebild	12.894	84	58	70	6,5	4,5	5,4	21 %
Mariagerfjord	19.875	130	112	80	6,5	5,6	4,0	-29 %
Jammerbugt	17.631	158	101	67	9,0	5,7	3,8	-34 %
Aalborg	108.842	906	606	331	8,3	5,6	3,0	-45 %
Hjørring	30.959	294	244	90	9,5	7,9	2,9	-63 %
Østjylland								
Syddjurs	19.552	225	196	97	11,5	10,0	5,0	-51 %
Norddjurs	18.305	166	123	99	9,1	6,7	5,4	-20 %
Favrskov	20.318	220	207	94	10,8	10,2	4,6	-55 %
Odder	10.225	78	93	29	7,6	9,1	2,8	-69 %
Randers	47.459	487	447	299	10,3	9,4	6,3	-33 %
Samsø	1.977	5	11	6	2,5	5,6	3,0	-45 %
Aarhus	166.539	1789	1538	959	10,7	9,2	5,8	-38 %
Midt- og Vestjylland								
Herning	40.863	367	244	230	9,0	6,0	5,6	-6 %
Holstebro	26.992	266	153	182	9,9	5,7	6,7	19 %
Lemvig	9.440	27	29	31	2,9	3,1	3,3	7 %
Struer	10.116	65	46	73	6,4	4,5	7,2	59 %
Silkeborg	42.024	483	377	273	11,5	9,0	6,5	-28 %
Ikast-Brande	18.429	205	157	149	11,1	8,5	8,1	-5 %
Ringkøbing-Skjern	25.690	217	154	122	8,4	6,0	4,7	-21 %
Morsø	9.936	49	41	64	4,9	4,1	6,4	56 %
Skive	22.290	134	110	74	6,0	4,9	3,3	-33 %
Thisted	20.518	115	56	50	5,6	2,7	2,4	-11 %
Viborg	44.669	399	294	178	8,9	6,6	4,0	-39 %
Sydøstjylland								
Billund	12.213	174	137	69	14,2	11,2	5,6	-50 %
Fredericia	24.778	352	275	134	14,2	11,1	5,4	-51 %
Horsens	41.941	316	346	240	7,5	8,2	5,7	-31 %
Kolding	43.125	657	388	188	15,2	9,0	4,4	-52 %
Vejle	52.575	696	496	231	13,2	9,4	4,4	-53 %

Skanderborg	25.952	299	302	144	11,5	11,6	5,5	-52 %
Hedensted	20.230	243	198	88	12,0	9,8	4,3	-56 %
Syd- og Sønderjylland								
Haderslev	26.570	198	198	120	7,5	7,5	4,5	-39 %
Sønderborg	36.069	690	216	107	19,1	6,0	3,0	-50 %
Tønder	17.808	164	195	86	9,2	11,0	4,8	-56 %
Esbjerg	56.065	581	452	262	10,4	8,1	4,7	-42 %
Fanø	1.746	21	7	2	12,0	4,0	1,1	-71 %
Varde	22.686	237	181	113	10,4	8,0	5,0	-38 %
Vejen	19.076	147	156	85	7,7	8,2	4,5	-46 %
Aabenraa	27.909	198	235	193	7,1	8,4	6,9	-18 %
Fyn								
Middelfart	17.894	271	199	124	15,1	11,1	6,9	-38 %
Assens	18.859	267	210	177	14,2	11,1	9,4	-16 %
Faaborg-Midtfyn	23.863	296	217	170	12,4	9,1	7,1	-22 %
Kerteminde	11.221	162	131	78	14,4	11,7	7,0	-40 %
Nyborg	15.303	208	203	120	13,6	13,3	7,8	-41 %
Odense	100.265	1234	905	679	12,3	9,0	6,8	-25 %
Svendborg	28.219	208	236	131	7,4	8,4	4,6	-44 %
Nordfyn	13.439	170	99	101	12,6	7,4	7,5	2 %
Langeland	6.657	63	28	37	9,5	4,2	5,6	32 %
Ærø	3.348	8	11	2	2,4	3,3	0,6	-82 %
Sydsjælland og Lolland-Falster								
Faxe	16.547	169	159	119	10,2	9,6	7,2	-25 %
Slagelse	38.274	489	289	177	12,8	7,6	4,6	-39 %
Sorø	13.643	197	166	90	14,4	12,2	6,6	-46 %
Lolland	21.558	255	305	146	11,8	14,1	6,8	-52 %
Næstved	39.295	371	284	201	9,4	7,2	5,1	-29 %
Guldborgsund	30.669	265	291	198	8,6	9,5	6,5	-32 %
Vordingborg	22.587	227	138	137	10,1	6,1	6,1	-1 %
Midt- og Vestsjælland								
Greve	21.325	312	357	199	14,6	16,7	9,3	-44 %
Køge	26.592	345	291	176	13,0	10,9	6,6	-40 %
Roskilde	40.102	463	308	197	11,5	7,7	4,9	-36 %
Solrød	9.704	130	172	97	13,4	17,7	10,0	-44 %
Odsherred	16.391	144	191	103	8,8	11,7	6,3	-46 %
Holbæk	32.394	353	310	264	10,9	9,6	8,1	-15 %
Kalundborg	23.183	236	176	126	10,2	7,6	5,4	-28 %
Ringsted	15.489	163	127	85	10,5	8,2	5,5	-33 %
Stevns	10.243	144	113	53	14,1	11,0	5,2	-53 %
Lejre	11.423	132	96	77	11,6	8,4	6,7	-20 %

Nordsjælland								
Gentofte	33.204	660	615	360	19,9	18,5	10,8	-41 %
Lyngby-Taarbæk	27.107	442	366	225	16,3	13,5	8,3	-39 %
Furesø	17.169	287	211	157	16,7	12,3	9,1	-26 %
Allerød	10.488	232	199	92	22,1	19,0	8,8	-54 %
Fredensborg	17.937	216	236	129	12,0	13,2	7,2	-45 %
Helsingør	29.411	432	408	229	14,7	13,9	7,8	-44 %
Hillerød	22.272	318	273	136	14,3	12,3	6,1	-50 %
Hørsholm	11.517	231	269	161	20,1	23,4	14,0	-40 %
Rudersdal	25.216	635	571	318	25,2	22,6	12,6	-44 %
Egedal	17.338	354	205	148	20,4	11,8	8,5	-28 %
Frederikssund	20.029	204	249	154	10,2	12,4	7,7	-38 %
Halsnæs	14.232	95	128	54	6,7	9,0	3,8	-58 %
Gribskov	17.791	312	210	124	17,5	11,8	7,0	-41 %
Københavns Vestegn								
Ballerup	22.507	273	287	182	12,1	12,8	8,1	-37 %
Brøndby	15.600	190	171	113	12,2	11,0	7,2	-34 %
Gladsaxe	31.897	464	529	287	14,5	16,6	9,0	-46 %
Glostrup	10.963	127	123	76	11,6	11,2	6,9	-38 %
Herlev	13.481	213	187	138	15,8	13,9	10,2	-26 %
Albertslund	12.550	106	84	70	8,4	6,7	5,6	-17 %
Hvidovre	24.061	419	339	327	17,4	14,1	13,6	-4 %
Høje-Taastrup	21.645	297	252	223	13,7	11,6	10,3	-12 %
Rødovre	18.818	204	233	291	10,8	12,4	15,5	25 %
Ishøj	9.572	66	64	40	6,9	6,7	4,2	-38 %
Vallensbæk	6.638	141	106	63	21,2	16,0	9,5	-41 %
København								
København	310.059	1739	1501	861	5,6	4,8	2,8	-43 %
Frederiksberg	53.595	320	219	148	6,0	4,1	2,8	-32 %
Dragør	6.108	101	142	72	16,5	23,2	11,8	-49 %
Tårnby	18.939	211	140	72	11,1	7,4	3,8	-49 %
Bornholm								
Bornholm	20.235	26	23	7	1,3	1,1	0,3	-70 %